

MAASTRICHT JAARBOEK

1 AUGUSTUS 1999

TOT EN MET

31 JULI 2000

WOONPUNT

Woonpunt staat er

Betrokken, innovatief, herkenbaar en toonaangevend. Dat zijn de kernwaarden van Woonpunt. Ze geven aan dat we veel meer doen dan het bouwen en beheren van huurwoningen. Om goed te kunnen inspelen op ontwikkelingen in de markt werkt Woonpunt samen met diverse partners in Limburg. Soms mondt zo'n samenwerking uit in een fusie, zoals per 1 januari 2001 wordt beoogd met Beter Wonen uit Geleen.

Veelzijdig

Woonpunt is actief op het gebied van: **verhuur**: betaalbare woningen in de sociale sector, duurdere woningen in de vrije sector, garages, winkels en bedrijfsruimten, **ontwikkeling en projectmanagement**: koop- en huurwoningen, woonprojecten voor bijzondere doelgroepen en bedrijfsruimten (samen met woningbouw), **verkoop**: nieuwe en bestaande woningen, **beheer**: van woningen voor derden, voor verenigingen van eigenaren en aanvullende dienstverlening rondom wonen.

Paul Hendriks, vastgoed:

"Woonwensen veranderen steeds. Maar het woningbezit kun je natuurlijk niet zo snel aanpassen. Wat we nu bouwen, staat er soms wel honderd jaar. Dus moet je nu anticiperen op de behoeften van mensen die nog geboren worden."

Peter Derrez, wijkbeheer:

"Woongenot houdt niet op bij de voordeur. Het gaat om het geheel. Een verzorgde entree, veel groen en leuke speelvoorzieningen. Woonpunt wil de woonkwaliteit in buurten verhogen."

Jaarboek Maastricht

1 augustus 1999 tot en met 31 juli 2000

samenstellers:

Flor Aarts

Jacques van den Boogard

Henk Leenen

Servé Minis

Maastricht 2000

colofon

REDACTIE

Henk Leenen (vz)
Flor Aarts
Servé Minis

UITGEVER

Stichting Jaarboek Maastricht
Hertogsingel 19b
6211 NC Maastricht

ONDER BESTUUR VAN

Jean Daenen (vz)
Kitty Otten (secr.)
Harry Paulussen (pen)
Paul Rinkens
Peter Fransman
Guill. van Lijf

FOTOGRAFIE

J.P. Geussens Focuss 22

VORMGEVING

Jo Hendriks bNO, Vijlen/Vaals
Marieke Riedijk

PAPIER

Sappi, Maastricht

DRUK

Drukvorm Geulle

SPONSORS

Buro Jo Hendriks bNO, Vijlen/Vaals
ENCI Nederland b.v., Maastricht
Hotel Bergère, Maastricht
Sappi, Maastricht
Masco Schilders, Maastricht
Melotte Installatietechniek b.v., Maastricht
N.V. Nutsbedrijven, Maastricht
N.V. Koninklijke Sphinx Gustavsberg, Maastricht
Gebr.Theunissen Bouw B.V., Maastricht
Woonpunt, Maastricht
J.P. Hogenboom BV, Maastricht
Woning Stichting Sint Servatius, Maastricht
RO groep, Maastricht

inhoud

Voorwoord	5
Augustus	6
September	10
Oktober	14
November	18
Kroniek van twintig eeuwen Maastricht, 500 v.c. - 1600	26
December	34
Januari	42
Februari	48
Maart	52
Kroniek van twintig eeuwen Maastricht, 1600 - 1900	56
April	62
Mei	68
Juni	76
Juli	82
Kroniek van twintig eeuwen Maastricht, 1900 - 2000	86

© 2000, *Stichting Jaarboek Maastricht*

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

ISBN 90 73447 11 9

voorwoord

Voor U ligt het Jaarboek Maastricht 1999 – 2000. Het laatste jaarboek van de vorige eeuw en het eerste jaarboek van de komende eeuw. Dit komt omdat we nog steeds het schooljaar als de te beschrijven termijn hanteren in plaats van het kalenderjaar. Uit een enquête die we afgelopen jaar steekproefsgewijs onder onze lezers gehouden hebben blijkt dat de lezers een lichte voorkeur hebben voor het kalenderjaar, maar het bestuur van de Stichting Jaarboek achtte deze wens niet doorslaggevend tegenover de argumenten die wel voor het volgen van het schooljaar pleitten. Voor het overige waren de antwoorden van de enquête een hart onder de riem voor de redactie en zullen wij de aangedragen suggesties waar mogelijk in de komende jaarboeken verwerken.

Ter gelegenheid van de eeuwwisseling hebben we in dit speciale jaarboek een extra tekst opgenomen (in drie delen gesplitst). De redactie heeft de heer **Jacques van den Boogard** bereid gevonden 20 eeuwen Maastrichtse geschiedenis in vogelvlucht te beschrijven.

Rest ons U veel lees- en kijkplezier te wensen. Zoals gebruikelijk stelt de redactie suggesties en tips voor kopij en illustraties van de lezers zeer op prijs.

Maastricht, oktober 2000

De redactie

Het Bassin in afwachting van de pleziervaart

Augustus 1999

Plezier in de haven

De plannen om het Bassin op te knappen beginnen concrete vormen aan te nemen. Het financieel plaatje is rond. De stad draagt zelf f300.000,- bij, maar er komt ook een bijdrage van de Europese Unie en van de Stichting Recreatietoervaart Nederland. Het Bassin is in 1826 uitgegraven. De havenkom van het Bassin zal vanaf april uitgebaggerd worden en de sluisen tussen de haven en de Maas en tussen de Zuid-Willemsvaart en de haven worden hersteld, zodat in 2001 de pleziervaart weer gebruik kan maken van deze haven. De jachten kunnen afmeren aan de veertig aanlegsteigers die zullen worden gebouwd. In de werfkelders zullen horecafaciliteiten ondergebracht worden en onder de brug wordt een sanitaire ruimte ingericht.

Een echte hittegolf

Ons land beleeft tussen 28 juli en 5 augustus de 32e en laatste hittegolf van deze eeuw. Volgens De Bilt is er pas sprake van een hittegolf als het vijf dagen achter elkaar minstens 25° wordt, maar drie van die vijf dagen moeten ook nog eens een temperatuur van minstens 30° halen. Dat criterium wordt ruim gehaald. De hittegolf eindigt op 5 augustus, wanneer de temperatuur onder de 25° komt.

In Maastricht bewegen de duizenden toeristen zich puffend door de stad. De terrasuitbaters varen er wel bij.

3e lustrum Ridderronde

De 15e Ridderronde op 4 augustus heeft een heel spannend verloop. Nadat in de voorlaatste ronde twee renners zijn ontsnapt, wint de Belg **Ludo Dierckxens**. Zoals gewoonlijk, maken de toeschouwers er een gezellige avond van. Wie niet komt voor het fietsen, komt voor het bier.

MVV

MVV plaatst zich op 10 augustus voor de tweede ronde van de KNVB beker door uit met 5-1 te winnen van de eerste-klasser Meerssen. Trainer **Koevermans** constateert dat er in de competitie toch wel anders gespeeld zal moeten worden en dat heeft hij goed gezien: de eerste wedstrijd, uit tegen PSV, op zaterdag 14 augustus, gaat met 4-1 verloren. De week daarna komt **Ajax** naar de Geusselt. Uitslag: 2-6. Toch ziet de coach nog een lichtpuntje, de MVV-ers hebben voor elke meter geknokt. Daar zullen ze het dit seizoen nog heel erg druk mee krijgen.

De zonsverduistering

In het **Centre Céramique** geeft weerman **Servé Vaessen** een lezing over de zonsverduistering die op 11 augustus zal plaatsvinden. Er komen honderden belangstellenden zodat hij zijn praatje twee keer moet geven. De eclips veroorzaakt een echte hype. Op dinsdag 10 augustus ontstaan op de A2 al lange files van auto's die op weg zijn naar België, Luxemburg en Frankrijk, waar de verduistering beter te zien zou zijn dan bij ons. Het aantal mensen dat daar van het spektakel wil gaan genieten wordt geschat op 2 miljoen. Op de dag zelf, woensdag 11 augustus, stijgen 13 vliegtuigen op van **Maastricht Aachen Airport** voor speciale eclipsvluchten naar **Duitsland** en **Frankrijk**. Op het **Vrijthof** in Maastricht staan duizenden, met eclipsbrillettjes gewapende mensen, die omstreeks 12.30 uur allemaal voelen dat het kouder wordt en gaat waaien, maar die van de zonsverduistering niet zo erg veel zien, want het blijft boven de stad grotendeels bewolkt.

Maastricht kantorenstad?

Maastricht heeft een groot gebrek aan kantoorruimte. Er is weliswaar een aanbod van zo'n 21.000 m², maar de grote huurders, zoals **de call- en service-centers**, zoeken grote, open ruimtes en die zijn niet beschikbaar. Buitenlandse bedrijven zijn naarstig op zoek naar kantoorruimte in Maastricht, maar vooralsnog kan de stad niet in hun behoeften voorzien. Beleggers staan ook niet te trappelen om dit probleem op te lossen.

Vertelfestival

16 augustus gaat het Vertelfestival van start. **Rob Meurders** van Theater **de Bolhoed**, die verantwoordelijk is voor de organisatie, heeft voor elke dag van deze week een aantal professionele vertellers en politici uitgenodigd om op verschillende plaatsen in het park bij de Berenkuil een verhaal te komen vertellen. Met een verhaal van Burgemeester Philip Houben wordt het festival op zaterdag 21 augustus besloten.

Mestreech heet 't

Maastricht heeft 't' of, in het Engels, 'Maastricht has it all'. Dankzij een initiatief van VVV-directeur **Wilco de Jong**, die voor f 5.000,- een contract sloot met de **KLM**, wordt in alle intercontinentale Boeings, die richting Amsterdam vliegen, een reclamefilmje over Maastricht gedraaid. Dat betekent dat tienduizenden KLM-passagiers nu kennis kunnen maken met wat Maastricht op het gebied van kunst, cultuur en haute cuisine zoal te bieden heeft.

Kunstwerken

Eind augustus presenteert de gemeente Maastricht het Kunstwerkenbeleidsplan 1999-2003. Het gaat hier niet om beeldhouwwerken en schilderijen, maar om bruggen, trappen, keermuren, kades, viaducten en sluisen. Van de 412 kunstwerken die de stad rijk is, een echte collectie dus, bezit de gemeente er 294. Dat betekent dat ze ook verantwoordelijk is voor het onderhoud, dat de komende 5 jaar zo'n 22,3 miljoen gulden gaat kosten.

Historische keuterboertjes

In een gebied waar de nieuwe wijk **Vroendaal** is gepland, een paar honderd meter ten zuiden van het Jeanne d'Arc College en links van de Rijksweg langs de Heeg, vinden archeologen de overblijfselen van een nederzetting die dateert uit de late Bronstijd en de vroege IJzertijd (1000-500 vóór Christus). Er worden negen urnen gevonden en restanten van een pottenbakkerij. Vijf jaar geleden is in **Amby** ook al een urnenveld gevonden uit de Bronstijd. Aangezien er geen sieraden of wapens zijn aangetroffen, nemen de archeologen aan dat dit arme nederzettingen van keuterboertjes zijn geweest.

Nieuwe records bij Preuvenemint

Op het Vrijthof wordt van 26 t/m 29 augustus het jaarlijkse Preuvenemint gehouden. Het culinair evenement (voor het eerst op internet: www.preuvenemint.nl) trekt ook dit jaar tienduizenden bezoekers, waarvan velen van buiten Maastricht. De opbrengst gaat dit jaar onder meer naar het Reuzengilde, de Kachelpiepers en naar projecten in de Derde Wereld, maar f 10.000,- wordt gereserveerd voor de landelijke actie 'Aardbeving Turkije'. Ber Schiffeleers (Mister Preuvenemint), die in 1980 samen met Willie Massot het initiatief nam voor het Preuvenemint, maakt geen deel meer uit van het Struyskomitee. Aan geruchten dat hij vanwege gezondheidsproblemen zou zijn afgetreden wordt getwijfeld. Het traditionele zondagmiddagconcert wordt verzorgd door het Vlaamse Belle Epoque Orchestra. André Rieu is er niet bij; die zit in het Verre Oosten (maar stuurt wel een grote bos bloemen). Dit jaar worden drie records gebroken:

het grootste aantal bezoekers (170.000), de meeste deelnemers (34) en, wat het belangrijkste is, de grootste omzet (ruim 2,5 miljoen).

Muziektrofee

Het Borgharense Mannenkoor St. Gregorius wint op 29 augustus de Houtmans Muziektrofee 1999. Aan het winnen van deze prestigieuze prijs dankt het koor een uitnodiging om op 14 december in Gouda de 'Kaarsjesnacht' te komen opluisteren.

Winkelwaarde

'Wonen boven winkels' een gezamenlijk project van Woonpunt, Universiteit Maastricht en de gemeente realiseert haar 139e appartement in de binnenstad. Doel is om uiteindelijk 600 tot 700 appartementen boven winkels te realiseren.

Datum 6-6-1999
Mariska Tummers (9 jaar)
Gedicht:
De Berenkuil

Drie beren in de berenkuil,
altijd even vaal,
ze springen en spelen met elkaar,
echt, het is echt waar.

's Avonds liggen ze te slapen,
de een na de ander begint te gapen,
Met z'n drieën knusjes bij elkaar,
echt, het is echt waar.

Jaren later is het gedaan,
de beren gaan weg,
Er is niets meer aan,
Niet meer knusjes bij elkaar,
echt, het is echt waar.

Geen geluid van beren gebr
alleen maar gejam van een kle
niet de beren niet meer spel
echt, het is echt waar.

Van 16 tot en met 21 augustus 1999 organiseert Theater "De Bolhoed" een vertelfestival in en rondom de Berenkuil. Burgemeester Philip Hauben, gezeten in een 'zedeleer', leest de kinderen voor. De Berenkuil is helemaal omringd door berenknuffels.

De leegstaande huizen in Heugemerveld zijn versierd met muurschilderingen

September

Zwarte vlaggen in Heugemerveld

Vrijdag 3 september begint in het Heugemerveld de sloop van zo'n 300 woningen. De officiële start wordt voorafgegaan door een aantal toespraken, maar de bewoners van de wijk zijn van mening dat er geen enkele reden is om aan de sloop een bijzonder cachet te geven. Zij kondigen protestacties aan met zwarte vlaggen en spandoeken. Vooral de mensen die al lang in deze buurt wonen hebben moeite met de gang van zaken.

Yasser Arafat op bezoek

Op 1 september heeft Maastricht een belangrijke gast: de Palestijnse leider Yasser Arafat wordt door de **Maastricht School of Management** tot 'honorary fellow' benoemd. Een Engels sprekende man belt vlak vóór de plechtigheid met de mededeling dat er een **bom** is geplaatst, maar dat blijkt niet zo te zijn. De **politie** heeft genoeg veiligheidsmaatregelen genomen en acht het niet nodig om het gebouw te ont-ruimen. **Arafat** zit midden in de vredesbesprekingen met Israël, maar acht het blijkbaar toch de moeite waard om naar Maastricht te komen om zijn onderscheiding persoonlijk in ontvangst te nemen.

Veteranen

Op **Maastricht Aachen Airport** komen op 3 september 35 **Ameri-kaanse** veteranen van de **Old Hickory** divisie aan voor een bezoek aan een aantal Europese landen waar zij zo'n 55 jaar geleden hebben gevochten. Op 14 september 1944 werd Maastricht, als eerste stad van ons land, door soldaten van de Old Hickory divisie bevrijd. In de **Grote Staat** wacht de oude helden 55 jaar later een ticker-tape parade. Gezien hun leeftijd zal dit bezoek waarschijnlijk hun laatste worden.

Drieste plannen

Wethouder John Aarts krijgt op 3 september een door de overkoepe-lende organisatie van Maastrichtse ondernemersverenigingen opge-steld rapport aangeboden. In dit rapport, getiteld 'Winkelen in Maas-tricht', worden twee nogal opvallende voorstellen gedaan: overkap de **Wycker Brugstraat** en laat de geplande brug over de Maas naar het Céramique-terrein vervallen.

Victor de Stuers en architectuur

Voor de **Victor de Stuersprijs** 1999 zijn vier projecten genomineerd: het winkelpand 'Motives' in de **Bonbonnière**, de uitbreiding van de Hogeschool Maastricht, de verbouwing van de Capucijnenhof en de gerenoveerde kapiteinsvilla van de vroegere **Tapijnkazerne**. Met de nominering van 'Motives' wordt architect **Arno Meijs** voor het tweede achtereenvolgende jaar voorgedragen. De prijs gaat echter naar de architecten **Wim van den Berg** en **Ger Widdershoven** voor de manier waarop zij het oude kloostercomplex in de Capucijnengang tot een oase van rust in de binnenstad hebben omgetoverd.

Het Parcours

Op Zondag 5 september ligt de rode loper weer uit, ter gelegenheid van **Het Parcours**, het Maastrichts equivalent van de Amsterdamse Uitmarkt. Tachtigduizend mensen lopen door de stad om een indruk te krijgen van wat het komend theaterseizoen aan cultureel moois te

bieden heeft. De opening is al op zaterdagavond met het **LSO** en **Bou-dewijn de Groot**. Verspreid over het centrum zijn er 46 podia waar zowel amateurs als profs optreden. In het Rijksarchief presenteert de **Vereniging Literaire Activiteiten Maastricht (VLAM)** een boekje met twee verhalen van **Wiel Kusters**. Op het Vrijthof is een uitgebreide informatiemarkt met stands van alle deelnemende instanties. Op Zondagmiddag sluit **Karin Bloemen** af met een show op het Vrijthof.

UM en numerus fixus

De **Universiteit Maastricht** blijft populair, zo blijkt begin september. Op sommige studies, met name **Economie en Internationale Bedrijfs-kunde**, komen zoveel **studenten** af, dat er dit jaar voor het eerst met een numerus fixus gewerkt moet worden. De UM telt meer dan 10.000 studenten, waarvan er meer dan 1.200 uit het buitenland komen. De universiteit blijkt vooral voor Duitse studenten aantrekkelijk.

Krantennieuws

Op 8 september kopt Dagblad **de Limburger** dat haar moederconcern VNU de krant voor bijna 500 miljoen gulden verkoopt aan de Tele-graaf. Er vallen geen gedwongen ontslagen en de krant zal zelfstan-dig blijven bestaan naast het **Limburgs Dagblad**, dat al 25 jaar eigen-dom van de Telegraaf is.

Toek-toek de laan uit

De toek-toeks, de uit Thailand geïmporteerde brommertaxi's, die enige tijd ouden van dagen en toeristen door de stad reden, zijn in september uit de circulatie genomen. De stichting die verantwoordelijk was voor deze vorm van vervoer heeft een schuld van f 150.000,- en wordt failliet verklaard. Later is er toch weer sprake van een doorstart.

Speciale dag

Donderdag 9 september is een populaire dag voor trouwlustigen. Normaal gesproken verschijnen er op donderdag niet meer dan 5 of 6 bruidsparen voor de ambtenaar van de burgerlijke stand. Vandaag, 9.9.1999, zijn het er niet minder dan 20.

Geheim monument

In het kader van de **Open Monumentendag**, op 13 september, wordt de kluis in de **St. Pietersberg** waarin tijdens de oorlog kunstwerken werden bewaard voor het eerst voor het publiek geopend. De kluis fungeerde als kunstdepot van maart 1942 tot juni 1945 en her-bergt onder meer de **Nachtwacht van Rembrandt**.

Grensoverschrijdende golf

De plannen voor de aanleg van een 18-holes golfbaan op de Dousberg krijgen geen steun van de gemeenteraad van Lanaken. Het was de bedoeling dat Lanaken voor die baan 20 hectare natuurgebied

beschikbaar zou stellen, in ruil waarvoor Maastricht f 800.000,- zou betalen. Volgens schepen H. Maenen heeft Lanaken geen enkele belangstelling. Wethouder Theo Bovens toont zich verrast, omdat hij in de veronderstelling verkeerde dat er een accordo was.

In de Dousberg zijn ze al klaar om golf te gaan spelen

Brandweerkazerne open

De nieuwe Brandweerkazerne wordt vrijdag 17 september officieel geopend door Burgemeester Philip Houben. Fanfare Juliana uit Limmel komt een serenade brengen. Zaterdag 18 en zondag 19 september staat de kazerne open voor het publiek en zullen er blusdemonstraties op het terrein gehouden worden.

Oog in oog met de brandweer

Kunst in de Capucijnenstraat

Op Zaterdag 18 september wordt in het vroegere pand van de Maastrichtse familie Marres in de Capucijnenstraat het Centrum voor Beeldende Kunst Marres geopend. De bedoeling van dit centrum is tweeledig: het wil moderne kunst laten zien en kunstenaars de gelegenheid bieden om elkaar te ontmoeten. In de vele kamers van het gebouw zullen voortdurend elkaar overlappende tentoonstellingen worden gehouden, maar het centrum zal toch primair gaan functioneren als een plaats waar kunstenaars werken en met elkaar in contact komen. De coördinatie van het centrum is in handen van Frédérique Bergholtz.

Rap-sacra

Het Musica Sacra Festival, op 19 september georganiseerd door het Theater aan het Vrijthof, in samenwerking met de KRO, heeft dit jaar de psalmen uit de Bijbel als centraal thema. Er treden zeer bekende artiesten op, zoals Anonymus 4, een groep van vier vrouwen, die middeleeuwse muziek a cappella zingt. Van de Vlaamse componist Jean Lambrechts wordt een stuk voor koor en orkest uitgevoerd, getiteld 'Symphonie des Louanges', gebaseerd op psalmberijmingen van Paul Claudel. Ook is er muziek van Bruckner en van Olivier Messiaen. Voor de nodige opschudding zorgt de uitnodiging aan de Nederlandse rap-groep Osdorp Posse, die niet bepaald bekend staat als uitvoerder van religieuze teksten. Van de kant van de media krijgt de organisatie zeer veel vragen over deze deelnemers, maar de verklaring voor de uitnodiging luidt dat rapnummers (met hun vele herhalingen) de psalmen zijn van onze tijd. Vandaar.

De zesde wethouder

Eind september kondigt Huub Smeets, sinds 1989 directeur Dienst Stadsontwikkeling en Grondzaken van de gemeente Maastricht, zijn vertrek aan. Smeets, een zeer invloedrijk ambtenaar, die ook wel 'de zesde wethouder' of 'de onderkoning' wordt genoemd, gaat met ingang van 1 januari 2000 lid worden van de directie van Woningbouwfonds Vesteda. Zijn opvolger wordt Louis Prompers, voorheen adjunct-directeur van de Dienst Stadsontwikkeling en Grondzaken.

Het mooiste terras van Maastricht

In het Derlon-theater op het Céramiquetrein opent 21 september Café Zuid zijn deuren. Het zal moeten concurreren met het café in het Centre Céramique, maar daar zijn de uitbaters niet bang voor. Binnenkort krijgt Café Zuid ook een terras met een fantastisch uitzicht op de Maas.

Meer toeristen, meer Maastricht-promotie

De Samenwerkende Hotels Maastricht tekenen op 24 september een overeenkomst met de gemeente waarin wordt bepaald dat de meeropbrengst van de toeristenbelasting van 1998 in de komende vier jaar uitsluitend zal worden besteed aan het promoten van de stad Maastricht. Driekwart van de meeropbrengst, een bedrag van zo'n 1,8 miljoen gulden, gaat naar de VVV, die meer reclame gaat maken voor het laagseizoen.

Verloedering van Maastricht

Uit een in opdracht van het Projectbureau Grote Steden gehouden gemeentelijke enquête blijkt in september dat veel Maastrichtenaars van mening zijn dat hun stad verloedert, onder andere omdat zoveel gebouwen worden beklad. Veel Maastrichtenaars zeggen ook last te hebben van dronken mensen en van drugsgebruikers. Het aantal slachtoffers van geweld is sinds 1997 met één procent gedaald en het gevoel van veiligheid met één procent toegenomen.

Binnenstadperikelen

Er is eind september nogal wat commotie rond de plannen van de gemeente om de straten van de binnenstad een opknappbeurt te geven. Volgens Wim Fischer, de voorzitter van de Vereniging Eigenaren Binnenstad Maastricht (VEBM) hebben 387 eigenaren van binnenstad-panden het enquête-formulier teruggestuurd waarop ze hun mening over de voorgenomen renovatie kenbaar konden maken. Niet iedereen is even enthousiast. In feite is er slechts een kleine meerderheid van 50,6 procent die verwacht dat ze van de nieuwe plannen zullen profiteren. En dat cijfer wordt door veel eigenaren weer in twijfel getrokken. Eigenaren die niet bereid zijn een bijdrage aan de vernieuwing te leveren zullen door de gemeentelijke baatbelasting worden aangeslagen (als de rechter daar tenminste geen stokje voor steekt). C&A en Vendex-KBB zijn in ieder geval niet van plan om te betalen omdat ze vinden dat de gemeente de opknappbeurt voor haar rekening moet nemen. Als zij worden aangeslagen, zullen zij een juridische procedure starten.

Wiebengahal en archeologie

De definitieve huisvesting van de archeologie-collectie van het Bonenfantenmuseum blijft problematisch. Door een commissie van deskundigen zijn drie voorstellen gedaan om de Wiebengahal voor de collectie in te richten. Voor de inrichting hoeft de gemeente niets te betalen, maar de jaarlijkse exploitatie zou op f 700.000,- komen. Velen vinden dat te duur.

De Maastrichtse Operette Vereniging oefent hard voor de première van haar succesvolle opera 'De Vogelkriemer'

Oktober

In de smaak vallen

Van 2 oktober tot 13 februari organiseert het **Bonnefantenumuseum** een grote tentoonstelling over 'Smaak'. Er is een hele zaal gewijd aan de schilderijen die in de periode 1884-1981 de Prix de Rome van de Amsterdamse Rijksacademie hebben gewonnen, maar het gaat niet alléén om de schilderkunst. Er is ook aandacht voor kleding, meubels, parfumsflesjes, speelautomaten, voedsel fotografie etc. Bezoekers kunnen ook meedoen aan smaaktests en proeverijen, waaronder een smaaktest van imitatie-mensenvlees. De tentoonstelling zal 50.000 bezoekers trekken.

Lof voor Odeon

Tijdens het Limburgs Korenfestival 1999, dat op 2 en 3 oktober in Weert plaatsvindt, wint het Maastrichtse koor 'Odeon' in de afdeling lichte muziek de eerste prijs met lof van de jury. Met 453 punten zijn de Maastrichtenaars tevens de topscorers van het festival.

De Markt op de schop

De PvdA-fractie in de Maastrichtse gemeenteraad heeft op 5 oktober grote kritiek op het Markt-Maasproject. Deze kritiek richt zich vooral op het zogenaamde rivierplein, dat boven de ondertunnelde Maasboulevard is gepland. Wat volgens de PvdA ontbreekt is de schakel tussen stad en rivier. Ook vindt de partij dat het langzame verkeer, voetgangers en fietsers erop achteruit gaan, onder andere omdat een directe verbinding voor voetgangers met de brug is komen te vervallen. Dit alles is voor de PvdA reden om met een alternatief plan te komen. De VVD en het CDA kunnen zich met deze kritiek niet verenigen.

Romeinse concertreis

Op uitnodiging van het Nederlandse Instituut te Rome geeft de Cappella Sancti Servatii, onder leiding van Peter Serpenti begin oktober een aantal concerten in Rome. Het eerste vindt plaats in de Santa Maria dell'Anima kerk bij gelegenheid van de presentatie van het gerestaureerde grafmonument van de Nederlandse Paus Adrianus VI. Het koor zingt ook nog in de Friezenkerk en tijdens de pauselijke audiëntie.

Binnenstadperikelen II

Op 9 oktober neemt Paul Rinkens (onder andere ook bestuurslid van de Stichting Jaarboek Maastricht) na zeven jaar afscheid als voorzitter van de Samenwerkende Hotels Maastricht (Sahot). Van die gelegenheid maakt hij gebruik om steun te betuigen aan het voornemen van de gemeente om een bijdrage te vragen voor de herinrichting van de Maastrichtse binnenstad. Volgens Rinkens tonen de protesten tegen dat plan, vooral van de kant van de grootwinkelbedrijven, een gebrek aan visie. Hij stelt dat iedereen van de vernieuwingen zal gaan profiteren en dat de 'tijd van gratis meeliften op de investeringen van anderen voorbij is'.

Landelijke erkenning

Op 11 oktober ontvangt de Stichting Jeugdhulp Maastricht in Wassenaar de Hein Roethofprijs ter waarde van f 40.000,-. Deze prijs wordt elk jaar toegekend aan een organisatie die zich bezighoudt met criminaliteitspreventie. De Maastrichtse stichting biedt zwerfjongeren, die hulp nodig hebben op het gebied van werk, scholing of huisves-

ting, een programma van tien weken dat hen in staat moet stellen om weer terug te keren in de maatschappij. De stichting is daarbij zeer succesvol.

Weer een universiteit naar Maastricht

Op 13 oktober wordt in het stadhuis van Maastricht een overeenkomst getekend door de presidenten van de Universiteit van Central Arkansas en Teikyo Europe. De Amerikaanse universiteit, gevestigd in de staat van Bill Clinton, vestigt een campus in Maastricht, een keuze die bepaald is door de centrale ligging van de stad en de multiculturele invloeden. De eerste studenten worden in 2000 verwacht.

Stalen hoop

Tussen het Apple Park Hotel en het Geusseltstadion wordt 13 oktober een groot stalen kunstwerk geplaatst van de Israëlische kunstenaar Zvika Kantor. Het is gefinancierd door zakenman Benoit Wesly en draagt als titel 'Object of Hope'.

Apple of Hope

Aanloopproblemen Stadsbibliotheek

Medio oktober maakt de Maastrichtse Stadsbibliotheek, die in mei werd geopend, bekend dat aan het einde van dit jaar waarschijnlijk een tekort zal ontstaan zijn van meer dan f 364.000,-. Volgens directeur W. Kuiper is dit niet verrassend en geen reden tot paniek. De bibliotheek heeft na de verhuizing veel extra kosten moeten maken onder andere in verband met het toegankelijk maken van nieuwe media. Het tekort zal het volgend jaar waarschijnlijk moeten worden opgevangen door de abonnementen te verhogen. Dit is niet het enige probleem van de bibliotheek. Het **Centre Céramique** is door zijn open structuur zeer geluidsgevoelig hetgeen bibliotheekbezoekers en -medewerkers overlast bezorgt.

Educatieve muziek

Het **Limburgs Symfonie Orkest** stelde voor de basisscholen een educatief programma samen, bestaande uit een lesboekje (geschreven door Gert Geluk), een CD en een aantal 'uitleg-concerten' met muziek van de CD. Voor de Toreadormars uit Carmen zijn **dialectteksten** gemaakt (in het Sittards, Venloos en Heerlens), die door de kinderen kunnen worden meegezongen.

Prinsdom

De vrouwelijke leden van de Maastrichtse gemeenteraad (ondersteund door twee vrouwelijke wethouders) lanceren een revolutionair voorstel: een **Prinses Carnaval**. Volgens 'Opper' Wim Fischer van de Tempeleers wordt de keus van een prinses/prins bepaald door het 'volk van Mestreech', maar hij voegt daar onmiddellijk aan toe dat Maastricht, zijns inziens, nog niet aan een prinses toe is. De Tempeleers moeten volgens Fischer de traditie bewaken en die traditie

schrijft voor dat Maastricht tijdens **Carnaval** geregeerd wordt door een prins. Het zou nog een interessante discussie worden.

Hoeveel passagiers?

Op 19 oktober begroet **Maastricht Aachen Airport** zijn zes miljoenste passagier, **Mevrouw M. Dohmen** uit Stein. De passagiers van de Limburgse luchthaven worden sinds 1959 geteld. In dat jaar waren er 7.500, terwijl in 1998 niet minder dan 245.486 mensen van het vliegveld gebruik hebben gemaakt, gemiddeld bijna 700 per dag. Het Centraal Bureau voor de Statistiek in Heerlen komt overigens uit op slechts 4,6 miljoen passagiers. 1,4 miljoen verstekelingen?

In oktober komt in de **Verwerhoek** sinds eeuwen weer een stuk stadsmuur bloot te liggen.

De grond in geboord

In 1998 deelde Minister Netelenbosch mee dat het Rijk niet bereid is om een financiële bijdrage te leveren aan de oplossing van de verkeersproblematiek op de **A2**. Op 26 oktober komt de gemeente met het voorstel om de ondertunneling van deze weg in 2004 te laten beginnen en daarvoor **tol** te heffen. De tolgelden (die ook zullen worden geheven voor de sluipwegen) zijn noodzakelijk om de beleggers terug te betalen, die bereid zijn om de A2-tunnel te financieren. Op deze plannen wordt zeer verdeeld gereageerd. Veel mensen zijn van mening dat het Rijk zou moeten meebetalen.

De prinsessen uit de raad

Op 27 oktober is Maastricht 'Woodstock aan de Maas', compleet met nostalgische brommers.

Europese steun

In het kader van het **Grote Stedenbeleid** krijgt Maastricht van de Europese Commissie in Brussel 32 miljoen gulden voor de herstructurering. De stad heeft tot maart de gelegenheid om plannen hiervoor in te dienen. Voor een plan dat de goedkeuring van de Commissie kan wegdragen wordt maximaal de helft van de kosten betaald.

Prinsdom II

Op 30 oktober verschijnt in Dagblad de Limburger een artikel van de hand van **Lei Meisen**, met als kop 'Arrogantie Tempeleers is totaal misplaatst'. Daarin doet Meisen een aanval op de 'holle retoriek en de azijn-pissige toon' van de President van de Tempeleers, die zich niet bepaald enthousiast heeft getoond over het voorstel om ook vrouwen in aanmerking te laten komen voor een uitverkiezing tot Prins Carnaval. De tradities, die de President wil verdedigen, zijn volgens Meisen de tradities van het burgerlijke Maastricht, 'uitvindingen van hoge heren uit een achterhaald tijdperk'. De positie van de Tempeleers staat niet ter discussie, schrijft Meisen, maar deze 'vaste-loavesbobo's' moeten wel proberen rekening te houden met veranderingen in de maatschappij.

De 'Mestreechter Geis' bijna niet kapot te krijgen

November

Vandalen

De Mestreechter Geis, het in 1962 door **Mari Andriessen** gemaakte beeld op het pleintje bij de Stokstraat, wordt begin november door vandalen van zijn sokkel losgehaald. Het beeld is reeds twee keer eerder beschadigd, in 1994 en in 1998, maar toen waren vrachtwagenchauffeurs voor de schade verantwoordelijk.

Tol

In de Maastrichtse gemeenteraad verklaren alle politieke partijen zich tegen het idee om op de **A2** tolpoorten te gaan plaatsen. Zeer veel kritiek krijgt het voorstel om ook de sluiptwegen (**Fregatweg**, **Meerssenerweg** en **Ambysstraat-Noord**) van deze poorten te voorzien. Volgens de PvdA is tolheffing pas geoorloofd als ook het Rijk en Provincie bereid zijn een financiële bijdrage te leveren. En wat moet er gebeuren voor de bewoners en aanwonenden die op of bij deze straten wonen?

Begin november bestaat het **Poppenmuseum** aan de Grate Grocht 5 jaar.

Sloop

Tijdens een bijeenkomst in de Platte Zaal op 4 november maakt directeur **L. Verzijlbergh** van de **Woningstichting St. Servatius** bekend dat tot 2010 duizend woningen van St. Servatius zullen worden gesloopt. Plannen om 500 woningen af te breken in de wijken **Caberg**, **Malpertuis** en **Heugemerveld** waren reeds in een eerder stadium aangekondigd. Alle gesloopte woningen zullen door de woningstichting door nieuwe, betaalbare huizen vervangen worden. St. Servatius is ook voornemens om in **Randwijck**, in de nabijheid van het Academisch Ziekenhuis een **campus** te bouwen voor 500 à 600 eenheden. Wethouder R. Leenders verneemt deze plannen van de woningstichting via de pers en is 'not amused'.

Legalisering en gedoogbeleid

Twintig Nederlandse steden hebben zich voorstander verklaard van een experiment waarbij het legaal wordt om marihuana te kweken en in de **coffeeshops** te verkopen. Volgens het huidige gedoogbeleid

is kweken niet, maar verkopen wél toegestaan. Burgemeester en Wethouders van Maastricht verklaren zich in een brief van 5 november aan de fractie van Groenlinks voorstander van legalisering, maar alléén dan, wanneer legalisering landelijk zou worden.

Medio november opent een nieuw restaurant aan de Rijksweg in **Heer**. Restaurant '**Manjefiek**'

De pijp uit

Maastricht verliest een markant herkenningspunt. Begin november wordt de 110-meter hoge schoorsteen van de **ENCI** stukje bij beetje afgebroken. De schoorsteen, die vroeger fungeerde als uitlaat voor de ovens, was al vijftien jaar niet meer in gebruik.

Maastrichts dialect

In 1992 publiceerden Pol Brounts en Phil Dumoulin hun boekje 'Speulentere Spelle', waarin de spelling van het Maastrichts uit de doeken werd gedaan. Ter gelegenheid van de 80e verjaardag van **Pol Brounts** besluit het gemeentebestuur om de door hem en Phil Dumoulin ontworpen spelling de officiële status van 't Mestreechs' te verlenen. Dat gebeurt op 5 november tijdens een plechtigheid in het stadhuis, waarbij Brounts een ingelijst certificaat krijgt overhandigd. In een geestige speech wees **Phil Dumoulin** erop dat er voor de bevordering van het gebruik van het Mestreechs dialect nog veel meer gedaan kan worden. Het begin is weliswaar gemaakt, 'meh, um 't mèt 'n fien metafoor te zegke: eine sjeet maak nog gei bubbelbad'.

De trotse componist van het winnende Maastrichtse **carnavalsliedje** met partner.

De hoogste tijd

Op 7 november kiest het 't volk van Mestreech het **Carnavalsliedje** voor 2000. Drie dagen lang zullen de Maastrichtse vastelaovesgekke kunnen genieten van 'Noe is 't Tied' van **Patrick van de Weijer**, dat met 833 stemmen als eerste uit de bus kwam. De titel van het liedje moet overigens niet verkeerd worden begrepen: hij slaat niet op de verkiezing van een prinses.

Het organisatiecomité van het 'Leedsjeskonkoer'

Fanfare St. Jozep bestaat in november 75 jaar. Het feest wordt gevierd met een heus taneelstuk.

Trichter uitgereikt

Op vrijdag 5 november ontvangt de heer **H.J. Schaepman** uit handen van Burgemeester Philip Houben de Trichter. Daarmee drukt de stad haar waardering uit voor het vele werk dat de heer Schaepman gedurende een lange periode heeft verricht als voorzitter van de **Stichting Wagner-de Wit** en van de **Stichting Museum Spaans Gouvernement**, het museum dat onder meer de kunstcollectie van de familie Wagner-de Wit herbergt.

Lulu Wang heeft het druk

De 'Maastrichtse' schrijfster Lulu Wang signeert op 10 november haar tweede roman 'Het tedere kind' in **boekhandel de Tribune**. In 1997 verscheen Wangs debuut 'Het Lelietheater', waar 400.000 exemplaren van verkocht werden. Haar tweede boek, waarvan 160.000 exemplaren zijn gedrukt, wordt net als haar eersteling, in Maastricht gepresenteerd, maar zal later veel kritiek krijgen.

In het oog houden

In de stadshal in **Centre Céramique** wordt vanaf 12 november een tentoonstelling gehouden die als titel meekrijgt 'En plein air: Maastricht, stad van **parken en pleinen**'. Bezoekers kunnen vier in de stad opgestelde videocamera's zelf aansturen en de beelden bekijken op de in de stadshal opgestelde monitoren. De camera's filmen zonder dat het publiek zich ervan bewust is. De Maastrichtse variant van 'Big Brother'? Ter gelegenheid van deze tentoonstelling is een fraaie catalogus gemaakt van Maastrichtse parken en pleinen.

De acrobaten

12 november is de première van 'Les Saltimbanques' van Louis Ganne, uitgevoerd door **Opéra Comique Maastricht** in samenwerking met het Limburgs Symfonie Orkest, in het Theater aan het Vrijthof. Deze komische opera is een circusspektakel met meer dan honderd uitvoerenden. Tweemaal eerder, in 1921 en 1941, werd deze opera al in Maastricht opgevoerd. Veel oude Maastrichtenaren kennen dan ook nog de melodieën.

Opéra Comique Maastricht bestaat in november 10 jaar. De jubileumvoorstelling wordt 'Les Saltimbanques'

Prinsdom III

Tijdens een tumultueuze jaarvergadering van de Tempeleers op 14 november komt natuurlijk ook het voorstel aan de orde om een **carnavalsprinses** te kiezen. Dit voorstel, gedaan door de vrouwen in de

De Tempeleers in vergadering bijeen

Maastrichtse gemeenteraad, wordt door de zaal niet bepaald enthousiast ontvangen. Ofschoon President **Wim Fischer** van de Tempeleers verklaart dat hij positief staat tegenover een prinses, worden de indiensters van het voorstel tijdens de discussie herhaaldelijk uitgedjouwd. Ook **Lei Meisen**, die het waagde als niet-Maastrichtenaar om in Dagblad de Limburger een artikel over deze netelige kwestie te schrijven, krijgt een veeg uit de pan. Nee, een prinses gunt Maastricht zichzelf voorlopig niet. Dat de kwestie leeft onder de Maastrichtenaren blijkt uit de meer dan vijftig ingezonden brieven in de plaatselijke pers.

Sprookjes

Op zondag 21 november krijgt Lei Meisen in het Centre Céramique het eerste exemplaar aangeboden van Mestreechse Vertèlsels en Vertèllinge. 't Ierste Mestreechse Sprookjesboek'. Dit boek, bestemd voor kinderen tussen 7 en 70 jaar, is geschreven door de Maastrichtse schrijver **Jo Caris**, die reeds een tiental boeken in het Maastrichts op zijn naam heeft staan.

Wege

Op 26 november vindt in de concertzaal van het Maastrichts conservatorium een bijzondere muzikale gebeurtenis plaats. Ter gelegenheid van de tiende sterfdag van de Maastrichtse componist **Matty Niël** wordt een fragment uitgevoerd van zijn opera 'Wege', waar hij meer dan 10 jaar aan heeft gewerkt. Tevens verschijnt in de Goodwill-serie van Drukkerij Rosbeek uit Nuth een boek over Niël, getiteld 'De twaalf tonen van Matty Niël'.

Nog meer Maastrichtse boeken

In de Pierre Kempzaal van het Centre Céramique krijgt **Dré Peters**, uitgever van De Trompetter, het eerste exemplaar aangeboden van het nieuwste boek van **Marie Catherine Plantaz**, 'ne Werme jas van Sint Zjosef'. Eerder dit jaar verscheen ook al een boek van Mevrouw Plantaz, met als titel 'Zoe zien veer Mestreechtenere'.

Ontbijten aan het Vrijthof

Hotel Du Casque aan het Vrijthof, dat sinds 1984 niet meer de gelegenheid bood in het hotel te ontbijten, opent op 25 november een nieuwe ontbijtzaal in art-deco stijl.

Abbeyfield for ever

De Maastrichtse afdeling van Abbeyfield opent een nieuw, tweede onderkomen. **Abbeyfield** biedt alleenstaande ouderen en bejaarden de mogelijkheid van begeleid wonen. Een gastvrouw begeleidt 55-plussers, die zelfstandig kunnen functioneren maar in een sociaal isolement raken. Zij wonen in eigen appartementen, maar maken gebruik van gezamenlijke maaltijden en activiteiten.

Prinsdom IV

Op 27 november vindt in het Mabi-hotel een gesprek plaats tussen de Tempeleers en de vrouwen in de Maastrichtse gemeenteraad, die de euvele moed hebben gehad een pleidooi te houden voor een Carnavalsprinses. Misschien is er toch nog hoop. In een persverklaring zeggen beide partijen dat ze respect hebben voor elkaars standpunten, maar de Tempeleers doen geen enkele toezegging. De discussie zal na **Carnaval 2000** worden vervolgd.

Toeristeninvasie

Het aantal hotelgasten in Maastricht is tijdens de eerste zes maanden van dit jaar gestegen van 117.816 vorig jaar, naar 138.231. Met de uitbreiding van Crown Plaza hotel en de bouw van het nieuwe Van der Valk hotel zal de stad begin 2000 een capaciteit van 4000 bedden hebben. Volgens directeur **Wilco de Jong** van de VVV is een 'gedoeerde' groei van het aantal toeristen nog steeds mogelijk.

Sporen zoeken

Op verzoek van de Belgische Justitie wordt eind november een zoekactie gehouden langs de A2 bij Maastricht naar het lijk van het in 1991 verdwenen Belgische meisje **Nathalie Geijsbregts**. De strook grond naast de vluchtstrook wordt met speurhonden afgezocht en deels afgegraven. Men probeert bewijzen te verzamelen tegen de verdachte van ontvoering en moord, een Nederlandse vrachtwagenchauffeur van 57 jaar, die reeds een veroordeling van 20 jaar wegens moord uitzit in de Scheveningse gevangenis.

JIM

Tijdens het **Jumping Indoor Maastricht (JIM)** is vrijdag 26 november de dag voor de dames: 'Ladies Day'. Als zij geen belangstelling hebben voor de prestaties van de edele viervoeters, kunnen ze kijken naar

een modeshow of een bezoek brengen aan de modeboetieks in het strodorp. De grote prijs van het JIM gaat naar de Bulgaarse amazone **Samantha McIntosh**, die er zo'n stordige f 67.000,- mee verdient.

JIM

Prinsdom IV

Op 27 november vindt in het Mabi-hotel een gesprek plaats tussen de Tempeleers en de vrouwen in de Maastrichtse gemeenteraad, die de euvele moed hebben gehad een pleidooi te houden voor een **Carnavalsprinses**. Misschien is er toch nog hoop. In een persverklaring zeggen beide partijen dat ze respect hebben voor elkaars standpunten, maar de Tempeleers doen geen enkele toezegging. De discussie zal na Carnaval 2000 worden vervolgd.

Toeristeninvasie

Het aantal hotelgasten in Maastricht is tijdens **de eerste zes maanden** van dit jaar gestegen van 117.816 vorig jaar naar 138.231 nu. Met de uitbreiding van Crown Plaza hotel en de bouw van het nieuwe Van der Valk hotel zal de stad begin 2000 een capaciteit van

4000 bedden hebben. Volgens directeur Wilco de Jong van de VVV is een 'gedoseerde' groei van het aantal toeristen nog steeds mogelijk.

Sporen zoeken

Op verzoek van de Belgische justitie wordt eind november een zoekactie gehouden langs de A2 bij Maastricht naar het lijk van het in 1991 verdwenen Belgische meisje **Nathalie Geijsbregts**. De strook grond naast de vluchtstrook wordt met speurhonden afgezocht en deels afgegraven. Men probeert bewijzen te verzamelen tegen de verdachte van ontvoering en moord, een Nederlandse vrachtwagenchauffeur van 57 jaar, die reeds een veroordeling van 20 jaar wegens moord uitzit in de Scheveningse gevangenis.

Winterland op het Vrijthof

Kroniek Twintig eeuwen in Maastricht

De geschiedenis van tweeduizend jaar Maastricht samenvattend beschrijven in een kroniek is geen sinecure. Alleen al een poging wagen om de heeiende tweeduizendjarige geschiedenis van de oudste stad van ons land in een 'totaaloverzicht' onder te brengen... het zou een mer-à-boire zijn. Twintig eeuwen vol vreugdevolle feiten, maar ook vol tragische gebeurtenissen; dramatische wendingen in haar historie, belangwekkende persoonlijkheden en hun leven moeten worden opgetekend, geordend en gememoreerd. Gelukkig is er veel, heel veel geschreven over de geschiedenis van Maastricht, geschriften waarin de ontwikkelingsgang van de stad uitvoeriger en diepgravender uit de doeken wordt gedaan dan in het kort bestek van een feitelijke kroniek als deze mogelijk is. De chroniqueur heeft dan ook dankbaar gebruik gemaakt van het nijvere werk van zo vele stadshistorici die voor de oude Maasstad net zo'n warme belangstelling koesteren als de lezers van deze kroniek. Deze kroniek is bedoeld als een aide-memoire waarin u de belangrijkste feiten uit de Maastrichtse geschiedenis nog eens op een rij geplaatst zult zien, waarin getracht is de historie van de Maastrichtenaren een plekje te geven. Per slot werd de geschiedenis van deze stad gemaakt door de Maastrichtenaren zelf!

Opgravingen uit het begin van onze jaartelling in de kelders van Hotel Derlon

Circa 500 v.c. een goed begin

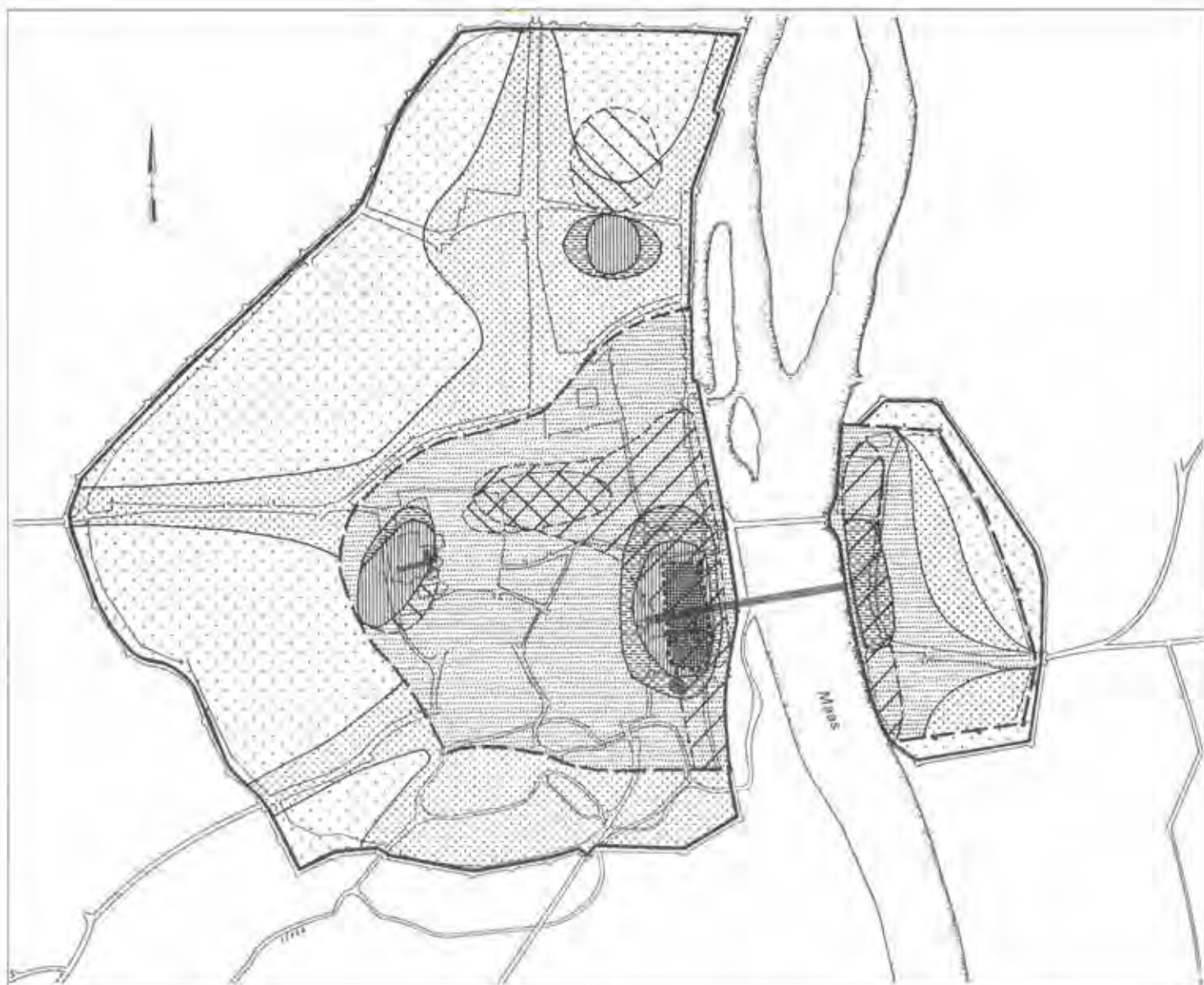
Onder het plein voor Slevrouwe-kerk ligt het oudste straatje van ons land, een smal paadje aangelegd door de **Kelten**, de oudste Maastrichtenaren. Van het met keien geplaveide pad is maar een heel klein stukje te zien in de **museumkelder van het Hotel Derlon**, diep onder de grond op die plek in de stad waar later de Romeinse 'roots' van Maastricht lagen. Eigenlijk begint deze kroniek van Trajectum ad Mosam nabij die plek, in de Romeinse tijd.

Aan het begin van onze jaartelling

Rond het begin van onze jaartelling beginnen de Romeinen van de doorwaadbare plaats door de rivier gebruik te maken. Ze

bouwen er een kamp en dat maakte deze plek bijzonder geschikt voor de bouw van een brug. In de tweede en derde eeuw ontwikkelt zich de landbouw en de veeteelt in het gebied, terwijl rond 150 het christendom zijn entree moet hebben gemaakt. De kleine nederzetting wordt honderd jaar later (250) verwoest; dan starten de Romeinen met de bouw van een brug tussen de Eksterstraat en het Waterpoortje in Wyck. Die brug zal de spil worden in de geschiedenis van de stad. Een exact bouwjaar van de brug is niet te noemen; tien eeuwen lang zou ze de enige vaste oeververbinding over de Maas tussen Eysden en Rotterdam blijven. De archeologie heeft duidelijk gemaakt dat de plek van dat kamp bij de brug vanaf de

0 500 m

	bewoond sedert Romeinse tijd		eerder bewoond geweest in Romeinse tijd
	bewoond sedert Merovingische tijd (450-750)		eerder bewoond geweest in Merovingische tijd
	bewoond sedert Karolingische tijd (750-1000)		omringing Romeins castrum
	bewoond sedert periode 1000-1300		eerste Middeleeuwse stadsmuur
	bewoond sedert periode 1300-1500		tweede Middeleeuwse stadsmuur
	bewoond sedert periode 1500-1800		

De ruimtelijke ontwikkeling van Maastricht op basis van de archeologische gegevens van de stadsarcheoloog **Titus Panhuysen**

Romeinse tijd continue bewoning heeft gekend. De brug ligt in het traject van de weg van Boulogne naar Keulen die over Tongeren liep. Ambachtslieden en handelaars die zich onder de bescherming van de Romeinen vestigen op de oevers van de Maas tussen het kamp en de Jeker zijn de eerste ingezetenen van wat later de stad Maastricht zou worden.

In de vierde eeuw en later

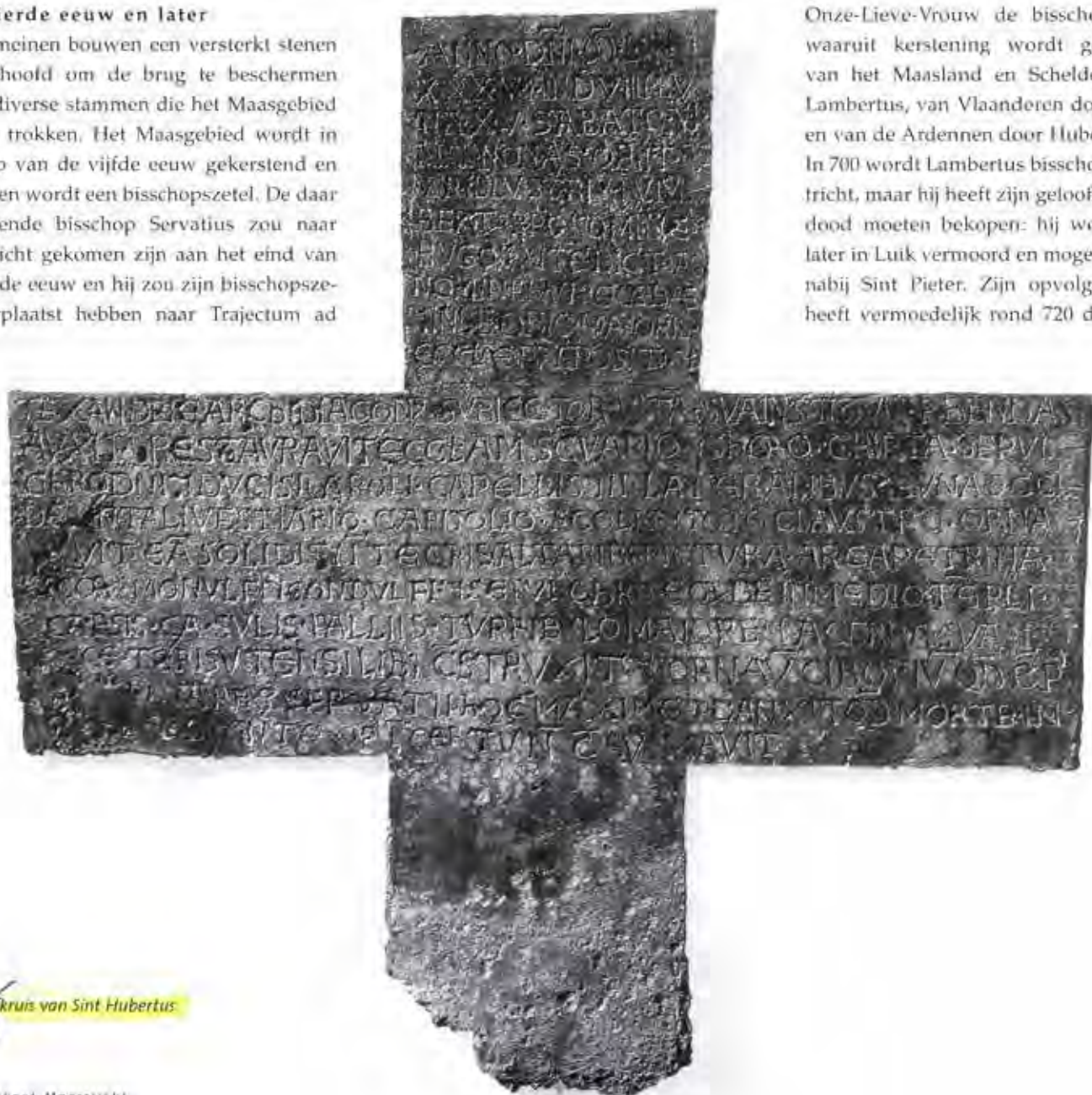
De Romeinen bouwen een versterkt stenen bruggehoofd om de brug te beschermen tegen diverse stammen die het Maasgebied binnen trokken. Het Maasgebied wordt in de loop van de vijfde eeuw gekerstend en Tongeren wordt een bisschopszetel. De daar residerende bisschop Servatius zou naar Maastricht gekomen zijn aan het eind van de vierde eeuw en hij zou zijn bisschopszetel verplaatst hebben naar Trajectum ad

Mosam juist vanwege de bescherming die het Romeinse castellum kon bieden. Er is over deze stadspatroon nauwelijks iets met zekerheid te zeggen behalve dat hij begraven wordt naar goed Romeins gebruik buiten de versterking. Er is trouwens in het algemeen maar weinig bekend over de inwoners van de stad van de vijfde tot de achtste eeuw. Omstreeks 450 vestigen de

Franken zich in het gebied.

In 556 bouwt bisschop Monulphus boven het graf van Servatius een kerk, zoals opgravingen hebben bewezen. Servaas' graf in de Magnum Templum aan het Vrijthof trekt vele pelgrims die de stadspatroon kwamen vereren. Rond zijn leven werd een kluwen van devote legenden verzonnen, die de heilige alleen maar meer aanzien gaven. Omstreeks 590 is de basiliek van Onze-Lieve-Vrouw de bisschopskerk van waaruit kerstening wordt georganiseerd van het Maasland en Scheldestreek door Lambertus, van Vlaanderen door Amandus en van de Ardennen door Hubertus.

In 700 wordt Lambertus bisschop van Maastricht, maar hij heeft zijn geloofsijver met de dood moeten bekopen: hij wordt vijf jaar later in Luik vermoord en mogelijk begraven nabij Sint Pieter. Zijn opvolger Hubertus heeft vermoedelijk rond 720 de bisschops-

Het grafkruis van Sint Hubertus

zetel naar Luik verplaatst. Maastricht zou niet uitgroeien tot een religieus bestuurscentrum.

De Karolingische tijd

Karel de Grote (768-814) kiest Aken uit als verblijfplaats, maar hij bezit ook een paleis in Maastricht aan de noordzijde van het Vrijthof.

In 779 behoort Maastricht tot de vijf tolkantoren in het rijk van Karel de Grote, terwijl rond 800 de vooraanstaande Karolingische prelaten Alcuin en Eginhard, adviseurs van Karel de Grote, lid van het kapittel van St. Servaas zijn.

In 830 beschrijft Eginhard de stad als een drukke handelsplaats, die veel te verduren heeft van aanvallen door de Noormannen tussen 830 en 850.

Als het rijk van Karel de Grote uiteenvalt, gaat Maastricht in 843 bij het Verdrag van Verdun tot het Middenrijk, het latere hertogdom Lotharingen, behoren. Enige decennia later in 870 wordt de stad bij het Verdrag van Meerssen bij het Duitse Rijk ingedeeld, maar dat feit kan niet verhinderen dat ruim tien jaar later in 881 de stad opnieuw door de Noormannen wordt verwoest.

Voorzichtige bloei

Rond 900 gaat de bouw van start van het imposante westwerk van de Onze-Lieve-Vrouwekerk; acht jaar later in 908 krijgt de stad zijn muntslag. De bisschop van Luik krijgt dan namelijk het recht van munt en tol in Maastricht, maar ook het belang van de pelgrimskerk neemt toe. Medio de tiende eeuw bloeit plots de handel op de Maas tussen Maastricht en Verdun weer op. In 1000 wordt de Sint Servaasabdij door keizer Otto III tot Rijkskerk verheven, het jaar waarin onder bisschop Notgerus (970-1008)

De Helpoort

de Onze-Lieve-Vrouwekerk een kapittel krijgt. Helaas is dat ook het jaar waarin deze kerk door een brand goeddeels wordt verwoest; alleen het westwerk en oostcrypte blijven bewaard. Rond 1000 wordt Maastricht opnieuw geplunderd tijdens invallen van de Noormannen.

Vijf jaar later in 1006 overlijdt de laatste Karolinger, Otto van Lotharingen. Hij zou in de St. Servaas begraven zijn.

Slevrouwe en Servaas

De oostcrypte van de Onze-Lieve-Vrouwekerk stort in op de dag van de inzegening door de Luikse bisschop Balderik in 1018, terwijl een heuglijker feit plaatsvond in 1039: de kerk van St. Servaas wordt plechtig ingewijd in aanwezigheid van de Duitse keizer Hendrik III. De roem van Servaas verbreedt zich, als in 1075 de Franse priester Jocundus het leven van de Maastrichtse stadspatroon beschrijft, ja meer nog als in 1087 keizer Hendrik IV de abdij van St. Servaas tot rijkskerk verheft.

1099 is het jaar waarin Godfried van Bouillon overlijdt tijdens de eerste Kruistocht: de bisschop van Luik erft van hem twee Jekermolens, waarvan er een (de Bisschopsmolen) aan het kapittel van Onze-Lieve-Vrouwe wordt geschonken.

De twaalfde eeuw

Op bestuursrechtelijk gebied groeit het aanzien van de stad. Zo bevestigt de Duitse keizer Hendrik V in 1122 het voorrecht van de molens voor de beide Maastrichtse kapittels, evenals tien jaar later formeel het stadsrecht wordt bevestigd als de keizer het recht van het OLVkapittel over haar territorium erkent, maar tevens bepaalt dat vreemdelingen in de stad onder keizerlijke jurisdictie vielen.

Feest is het als in het jaar 1135 het Narrenschip – de Blauwe Schuit – uit Cornelimün

ster via Aken naar Maastricht komt.

Aan het eind van het derde decennium van de twaalfde eeuw schenkt Keizer Koenraad II (1139) het recht om tol te heffen op de brug aan het Servaaskapittel. Het religieuze belang van de stad wordt nogmaals benadrukt als in 1147 St. Bernardus van Clairvaux Maastricht bezoekt. Dertig jaar later wordt het westwerk van de Sint Servaas (1175) voltooid. Rond die tijd gaat in cultureel opzicht de middeleeuwse bloei van start: in 1170 tekent de oudste Nederlandse dichter, Henric van Veldeke, de legende van Sint Servaas in dichtvorm op, terwijl tevens de Noodkist rond dat jaar wordt gemaakt.

De dertiende eeuw

In het eerste jaar van de nieuwe eeuw (1200) gaat de eerste bouwcampagne van de St. Janskerk van start.

Keizer Philips II beleent Maastricht in 1202 aan de graaf van Leuven, die de titel Hertog van Brabant krijgt en die tevens het Servaaskapittel in leen krijgt. Deze keizer schenkt twee jaar later een bijzondere relik van het H. Kruis aan het kapittel van Onze-Lieve-Vrouwe. 1204 is een turbulent jaar: de keizer schenkt Maastricht en het kapittel van St. Servaas aan Hendrik I van Brabant, die op zijn beurt het eigendom van de Maasbrug betwist op het Servaaskapittel. In hetzelfde jaar belegeren de Luikse bisschop Hugo de Pierrepont en Lodewijk II van Loon de stad, ja, ze breken zelfs een deel van de brug af. Toch is de stad zo welbekend dat een van de opvolgers in rechte lijn van Karel de Grote, de Duitse keizer Otto IV in mei 1214 juist in de Sint Servaas in het huwelijk treedt met Maria van Brabant. Het is het jaar waarin keizer Frederik II de Brabantse soevereiniteit over Maastricht bevestigt.

In het tweede kwart van deze eeuw wordt het Bergportaal in de Sint-Servaas gebouwd.

Het was Hendrik I, hertog van Brabant, die de stad in 1229 eindelijk het recht op de bouw van een omwalling geeft. De bouw zou tot circa 1330 duren. Kort nadien (1234) vestigen de Franciscanen zich er voor het eerst, terwijl twee jaar tevoren (1232) de kloosterregel voor de abdij van St. Servaas wordt opgeheven en de abdij een stift, een kapittel, wordt. Ook andere ordes komen naar de stad: de Antonieten vestigen zich in 1236 te Maastricht; hun kapel aan de Maas wordt vijf jaar later (1241) voltooid.

De eerste schriftelijke vermelding van een stenen stadsmuur dateert uit 1251, maar aan het einde van de dertiende eeuw blijkt het stadsgebied binnen deze muur al te beperkt. In 1254 vestigen de Augustijnen zich aan de Bokstraat, nu de Kesselskade;

Het Bergportaal

zeven jaar later (1261) vestigen de Dominicanen zich aan de Helmstraat.

In 1267 wordt de houten Maasbrug tijdens een belegering door de Luikse bisschop vernield, terwijl een jaar later (1268) het Wittevrouwenklooster aan het Vrijthof door brand wordt geteisterd.

Aan het begin van het vierde kwart van deze eeuw (1273) telt de stad ongeveer 5500 inwoners, die in 1275 worden getroffen door een nieuwe ramp: de nieuwe houten Maasbrug stort in tijdens een processie. Men besluit tenslotte tot de bouw van een stenen brug over de rivier (1280-1298).

In 1280 wordt ook het Wittevrouwenklooster herbouwd.

Het jaar 1284 is cruciaal voor de Maastrichtse geschiedenis: in de Alde Caerte leggen Jan I van Brabant en de Luikse bisschop Jan van Vlaanderen (in feite tot aan het einde van het Ancien Régime) het condominium, de tweeherigheid van de stad vast. Dat betekent in feite grote onafhankelijkheid voor het stadsbestuur, dat pas met de komst van de Fransen in 1794 zou worden afgeschaft. Vijf jaar later (1289) gaat de eerste bouwcampagne van de St. Matthiaskerk van start, een kerk die in 1479 geheel zal worden vernieuwd. De Luikse bisschop Jan van Vlaanderen laat als symbool van zijn gezag in 1292 de Perroen oprichten op de noordwesthoek van het Vrijthof.

De bouw van de walmuur achter het Antonietenklooster gaat in 1294 van start, hetzelfde jaar waarin ook de gotische Dominicanenkerk wordt ingewijd, die vijftien jaar later (1309) wordt uitgebreid met de St. Catharinakapel ten zuiden van het koor, terwijl al in 1297 achter het Dominicanenklooster de fundamenten worden gelegd voor de walmuur. In die muur zijn dan al de Veerlinxpoort (aan de Maas bij de Kleine Gracht) en de Molenpoort tot stand gebracht, in 1298 aangevuld met de bouw van de Lencu-

lenpoort, de voltooiing van de walmuur bij de Pieterspoort en start van de bouw van de Tweebergenpoort.

De veertiende eeuw

Het jaar 1300 ziet de voltooiing van de Leugenpoort (hoek Markt en Kleine Gracht, die in 1316 tot gevangenis wordt ingericht), de Hochterpoort en Tweebergenpoort, terwijl in 1313 ook de Lindenkruispoort voltooid is. Als de stad wordt geteisterd door de roofridder Reinoud van Valkenburg (1318), roept ze de hulp in van de bisschop en de hertog en als Adolph de la Marck in 1319 kasteel Borgharen inneemt, dwingt hij op zijn beurt de burgers van Maastricht mee te strijden. In 1334 verplicht de stad zich tot neutraliteit in eventuele conflicten tussen beide stadsheren.

De kerkenbouw floreert in de stad: in 1334 gaat de bouw van de (Oude) Minderbroederskerk van start, die pas aan het eind van de 14de eeuw zal worden voltooid. Acht jaar later (1342) worden de fundamenten gelegd van de St. Nicolaaskerk als parochiekerk naast de OLVrouwekerk; ze werd in de negentiende eeuw afgebroken. De Duitse Orde vestigt zich in 1362 in de stad en start de bouw van de Nieuwe Biesen op het latere KNP terrein. Aan de Wijcker zijde van de Maas gaat in 1340 de bouw van het Waterpoortje van start, dat in 1897 gereconstrueerd zal worden.

Medio de veertiende eeuw wordt de stad geteisterd door een grote pestepidemie. Dan (1350) is ook de tweede omwalling voltooid. Het Maastrichts territorium omvat maar liefst 114 ha.

Op 8 juni 1373 tijdens een storm wordt de eerste toren van de St Jan vernield. Aan het begin van het vierde kwart van deze eeuw (1377) telt Maastricht circa 10.000 inwoners. Twee jaar nadien (1379) nemen gezworenen en burgemeesters hun intrek in Grote Staat

in het pand In de Lanscroon, waar thans V&D is gevestigd.

De vijftiende eeuw

Aan het begin van de vijftiende eeuw belegeren de Luikenaren Maastricht zestien maanden lang (1407). In dezelfde tijd verschijnen de eerste molenscheperen op de Maas. Het is groot feest in de stad anno 1431 als Filips de Goede, de Hertog van Bourgondië, zijn Blijde Inkomste maakt in Maastricht. De Kruisheren vestigen zich (1437) aan de Kommel. De bouwactiviteit in de stad beleeft een hoogtepunt in de tweede helft van de eeuw: in 1440 start de bouw van de Kruisherenkerk (die duurde tot tot 1471), circa 1460 wordt de Merodekapel gebouwd (waarin thans het genadebeeld van Sterre der Zee staat opgesteld), tien jaar later (1470) wordt het Dinghuis gebouwd in hetzelfde jaar waarin de Faliezusters hun klooster stichten aan de Begijnenstraat. Een jaar nadien (1471) wordt de St. Andriaskapel ingewijd, in 1475 wordt de Kruisgang van de St. Servaaskerk gebouwd en krijgt de St. Jan (ruim een eeuw nadat de oudere toren was omgewaaid) weer een nieuwe toren.

Nog meer kloosters worden gesticht: in 1476 stichting van het zusterklooster de Beyart door zusters uit Peer. Ook renovatie vond plaats: in 1479 werd de St. Matthiaskerk vernieuwd; in 1484 worden het klooster en de kerk van de Nieuwenhof gebouwd. Het oude klooster in St. Pieter was bijna twintig jaar eerder (in 1465) door de Luikenaren in brand geschoten. In 1485 bezoekt aartsbisschop Maximiliaan van Oostenrijk de oude Maasstad. De Maastrichtse humanist Herbenus schrijft in 1486 zijn *De Trajecto Instaurato*, een nauwkeurige beschrijving van de stad.

De ruïnes van het eerste **Begijnklooster**

De zestiende eeuw

Op 21 juni 1515 wordt de Grameer, de grootste klok van de Sint Servaas gegoten. In 1516 ging de bouw van start van de ommuring rond de Nieuwstad met de aanleg van de rondelen Haet en Nyt en De Vijf Koppen; de Cellebroeders bouwen hun

kapel in hetzelfde jaar en de stad krijgt een Latijnse stadsschool, die echter in 1554 alweer zijn poorten sluit. Keizer Karel V kon in 1520 waardig ontvangen worden tijdens zijn bezoek.

Na het eerste kwart van de zestiende eeuw (1525) is het geschatte inwonertal van Maastricht: 15.000 min of meer vergelijkbaar met dat van steden als Leiden, Haarlem, Dordrecht, Gouda of Delft in dezelfde tijd.

Keizer Karel V lijft de stad in 1530 in bij Brabant en maakt daarmee (zij het kortstondig) een eind aan de tweeherigheid, terwijl de

Wederdopers voor het eerst prediken in de stad. Ze worden tenslotte in 1535 op het Vrijthof als ketters verbrand.

1544: bouw van de St. Maartensbuitenpoort. Het Spaans Gouvernement, domicilie van de Spaanse machthebbers in de stad, wordt in 1545 gerenoveerd.

In 1547 wordt de tweeherigheid weer hersteld en drie jaar later (1550) wordt Filips II plechtig gehuldigd in de Sint Servaaskerk. Aan het eind van dat decennium (1558) wordt de kloostergang aan de OLVrouwekerk gebouwd.

Medio de zestiende eeuw wordt het inwonertal van de stad geschat op 17.000. Dat is zeker tot het eind van de achttiende eeuw het maximum aantal inwoners. De religieuze troubles raken ook Maastricht: in de zomer van 1566 preken Calvinisten in en rond de stad, terwijl in september de Matthijskerk wordt toegewezen aan de Calvinisten, maar in maart 1567 worden deze alweer uit de stad verjaagd, het jaar waarin Maastricht een Spaans garnizoen binnen

haar muren krijgt. Willem van Oranje probeert door te stoten naar Brussel en doet daarbij een mislukte poging Maastricht te veroveren in 1568.

De komst van de Jezuïeten naar de stad (1575) brengt de bouw van een monumentaal klooster aan de Bredestraat en heropening van de Latijnse School. Een jaar later in 1576 raast de Spaanse Furie door de stad, vele burgers komen om het leven, terwijl in april 1577 de Spaanse troepen vervangen worden door soldaten van de Staten Generaal, zij het niet voor lange tijd.

Immers op 29 juni 1579 vindt de zwaarste belegering van Maastricht tot dan toe plaats door Alexander Farnese, hertog van Parma. Als genoegdoening voor het aantal (minstens duizend) slachtoffers dat hij had gemaakt, schenkt Parma goud en edelstenen om het borsbeeld van de stadspatroon van te vervaardigen. In economisch opzicht heeft de val van de stad het vertrek van wevers naar Aken en Verviers tot gevolg.

Buste van goud en zilver van **st. Servaas**, geschenk van de Hertog van Parma rond 1590

De Augustijnen verwerven in 1586 de kapel van Maria-ten-Oeveren aan de (thans niet meer bestaande) Bokstraat. Nog een keer lijdt de stad onder het oorlogsgeweld: in 1592 en in 1594 doet prins Maurits vergeefs een aanval op de stad.

De rechtswinkel in vol ornaat

December

Vrijwilligerswerk

6 december worden de jaarlijkse vrijwilligersprijzen van de stad Maastricht uitgereikt. In 1999 vallen de **Dierenambulance** / **Nard Schrije** voor haar vrijwilligerswerk voor Roemenië en het **Koffiehonk** en **broeder Guido Wigma** voor zijn inzet voor de **Beyart** / **Stichting 'Geinen Daank'**, het **Slaaphuis** en de **Oppas- en Thuisulpcentrale** in de prijzen.

Op 8 december wordt de landelijke vrijwilligersprijs 'Nationaal Compliment' toegekend aan de **Kinder- en Jongeren Rechtswinkel** te Maastricht. 12-15 Studenten van de **Universiteit Maastricht** geven via deze instelling de Maastrichtse jeugd gratis juridisch advies.

De millenniumkoorts begint langzaam op te lopen

Er wordt gehamsterd in champagne en knalvuurwerk. Voor het overige is het publiek toch niet zo angstig voor de millenniumwisseling dat er levensmiddelen gehamsterd worden. Allerlei millenniumdiners en spektakels zijn er in de aanbieding. Veel van deze feesten moeten wegens gebrek aan belangstelling afgelast worden. De mensen blijven liever veilig thuis.

Hotels, hotels en hotels

Op 1 december wordt een nieuw hotel/restaurant aan de Boschstraat geopend, de **Pauwenhof** door burgemeester Philip Houben. In de daaropvolgende week worden de vooralsnog zeer voorzichtige plannen voor nog twee hotels bekendgemaakt: een hotel bij het NS-station en een hotel aan de Maasboulevard op het terrein van het huidige, leegstaande Landbouwbelang.

Eigen nieuws

Het Jaarboek 1998-1999 wordt op 2 december aangeboden aan Wethouder Raymond Leenders. De presentatie geschiedt door de voorzitter van de **Stichting Jaarboek Maastricht/Jean Daenen**. Gastheer is directeur **Jan van de Water** van de Nutsbedrijven Maastricht, u weet wel, de man die de Maastrichtse bevolking na de eeuwwisseling met een paginagrote foto van hemzelf in Dagblad de Limburger bedankte voor het vertrouwen in de Nutsbedrijven, onze hoofdsponsor van dat jaar.

Internationaal onderwijs

Het **Montessori College Maastricht** neemt van 2-5 december met een delegatie van 2 leerlingen, 2 docenten en 1 ouder drie dagen lang deel aan de SISCO-conferentie te **Rome**. Doel van deze internationale uitwisseling is de kwaliteit van het **onderwijs** te bevorderen.

Millenniumbos

Maastricht krijgt er een nieuw bos bij. Naast het **Cannerbos** komt een 5,3 hectare groot 'Millenniumbos' een initiatief van Stichting Limburgs Landschap en L1 TV. Begin december zijn reeds 5.500 bomen voor de prijs van 2000 centen per stuk verkocht aan sponsors uit bedrijfsleven en particulieren.

Studiehuis

De landelijke protestactie van scholieren tegen het studiehuis, de vernieuwde bovenbouw van Havo/Vwo, die teveel werkdruk zou opleveren, loopt in Den Haag op het Binnenhof compleet uit de hand. In Maastricht protesteren enige honderden scholieren door, nadat ze zich verzameld hebben bij het Centre Céramique, op te trekken naar het Provinciehuis, waarbij drie keer het verkeer op de Avenue Céramique stilgelegd wordt.

Juliana Boudewijnprijs

Op 8 december reikt de gemeente Maastricht de Juliana Boudewijn Prijs 1999 uit aan de **Stichting Belgische Monumenten uit Heer**. De prijs werd ingesteld ter ere van een bezoek in 1959 van Koningin Juliana, Koning Boudewijn en Prins Bernhard aan Heer. Zij bezochten het monument in de tuin van **Huize St. Joseph**, dat de fusillering herdenkt van 12 Belgisch-Limburgse verzetsstrijders op 11 september

Zelfs Cas Spijkers was bij de opening van de Pauwenhof

1944. De stichting ontvangt de prijs, groot f 1.000,- voor haar inzet om de vriendschapsbanden tussen Nederlands en Belgisch Limburg te verbeteren, het onderhoud van het 'Belgisch monument' en de jaarlijkse herdenking op de tweede zondag van september.

Het Belgisch Monument

Wieker Hofzengers goes America

De **Wieker Hofzengers** maken furore in Las Vegas. Op de openingsavond van de jaarlijkse conferentie van USTA, de United States Touroperators Association treedt dit Maastrichts mannenkoor op, uitgenodigd door het Nederlands Bureau voor Toerisme in **Amerika**. KLM en de regio Maastricht, die gezamenlijk deze openingsavond sponsoren.

Winterland

Van 10 december tot 2 januari wordt het Vrijthof omgetoverd tot Winterland Maastricht. Op het plein komt een heuse ijsbaan, Circus Il Florilegio (de bloemlezing) slaat haar tenten op het plein op en verzorgt circusvoorstellingen in de stijl van Commedia dell'Arte, een mini-kermis met een reuzenrad wordt opgericht en, uiteraard, er komt een cafeetje bij. Het gratis schaatsen dat de gemeente aan de schooljeugd heeft aangeboden op de ijsbaan is een ongekend succes. Er werden enige honderden schaatsertjes en schaatstertjes verwacht, het werden er meer dan 3.000. Helaas eindigt Winterland met een verlies van f 9.000,-. Desondanks willen de initiatiefnemers het volgend jaar weer een Winterland organiseren.

Winterland in Kerstsfeer

(K)lómmele

Het huisorkest van **KNP/Sappi** bestaat 10 jaar. In 1989 werd het als gelegenheidsorkest opgericht onder de naam **Klómmele Kapel** van de 'Lómmele Febrík'. Vervolgens werd de band een zaate hermenie en thans is het een heuse big-band onder de naam **Paper Music Band**. Met **carnaval** komen ze toch nog als Klómmele Kapel voor de dag. 10 december wordt hun CD met de titel 'Vaán Klómmele tot Paper Music Band' gepresenteerd.

Schaatsen zonder koek en zopie

De kunstenaar Arjen van Prooyen

Jaarprent

De Stichting Grafische Ateliers Maastricht laat haar Jaarprent 1999 vervaardigen door de Maastrichtse kunstenaar Arjen van Prooyen. Deze kunstenaar behoort tot de jonge garde Maastrichtse kunstenaars en exposeerde voor het eerst in Galerie Wolfs te Maastricht. Tevens is hij docent ckv aan het Montessori College Maastricht.

De jaarprent 1999

Maastrichtse Korenavond

Op 10 december organiseert het Koninklijk Caeciliakoor uit Heer de jaarlijkse korenavond van de gemeente Maastricht onder auspiciën van het OZM, het Overlegorgaan Zanggezelschappen Maastricht. Drie koren verlenen hun medewerking: Catosh, A Capella Koor Odeon en Gemengd Koor Limmel. Tijdens het concert eert het Koninklijk Caecilia Koor, dat al bijna 145 jaar bestaat, maar liefst tien jubilarissen.

Camera Musica Mosana

Camera Musica Mosana viert haar veertigjarig bestaan met de presentatie van een CD met werken van Mendelssohn, Stanford en Elgar tijdens een concert op 11 december onder leiding van dirigent Ludo Claesen.

Doorstromen

Rijkswaterstaat stelt de verkeerslichten in het weekend van 11 en 12 december op de A2 stadstraverse opnieuw af. Verbazing alom, dat hiermee de file van anderhalve kilometer iedere ochtend van de baan lijkt. Forensen komen opeens te vroeg op hun werk. Als de eerste verbazing voorbij is, blijkt dat de nieuwe afstelling regulier uitkomt op de helft van de vroegere file-wachttijden.

Primeur op Internet

De eerste kunst- en antiekveiling op internet wordt gerealiseerd door Venduhuis Dickhaut uit Maastricht. Belangstellenden en bidders kunnen de catalogus op internet bekijken en op de veilingdagen op 12 en 13 december bieden. De niet-internetters kunnen op gewone kijdagen de te veilen spullen bekijken en op de veiling zelf een bod uitbrengen.

Venduhuis Dickhaut

Versterking MVV

Robert van der Weert wordt in december door MVV overgenomen van AZ. Bij zijn debuut tegen RKC Waalwijk scoort de nieuwe aanwinst meteen twee van de vier doelpunten en brengt daarmee MVV op winst. Op 17 december wordt Robert van der Weert gevolgd door Johan Mutsaers, eveneens spits van AZ. De nieuwe aanwinsten kunnen niet voorkomen dat MVV in de onderste regionen van de KPN Telecompetitie blijft hangen.

Tele-promotie

De techniek schrijdt voort. De Universiteit van Maastricht staat in december voor het eerst een promotie via een satellietverbinding toe. Via een videocamera in de Nederlandse Ambassade in Washington promoveert de Chinese Tengling-Li op een onderzoek, dat zij tussen 1993-1996 aan de UM gehouden heeft naar chronische afstoting bij orgaantransplantaties. Deze videopromotie werd tot stand gebracht omdat Tengling Li mogelijk haar tijdelijke verblijfsvergunning in de Verenigde Staten zou kwijtraken als zij het land zou verlaten.

Staargebouw schittert niet meer

Medio december wordt het appartementencomplex geopend dat in de plaats is gekomen van het gesloopte Staargebouw. Maastricht is weer 3 appartementencomplexen, 4 stadswoningen, een penthouse (kosten 1,3 miljoen), een ondergrondse parkeergarage en een nieuw straatje, de Kanunnikencour, tussen het Veldekeplein en de Bouillonstraat, rijker.

Benoeming Opera Zuid

Op 15 december kan staatssecretaris Van der Ploeg instemmen met de benoeming van Mike Ashman (1950) tot artistiek leider van Opera Zuid.

Instrumentenfonds

Ook op 15 december heeft burgemeester Philip Houben een verrassing voor het jubilerend Overleg Orgaan Muziekgezelschappen, dat 10 jaar bestaat. Het idee dat al jaren geleden aan de gemeente aangereikt is om de plaatselijke fanfares en harmonieën financieel steun te verlenen bij het kapitaalintensief gebruik van instrumenten, wordt nu gehonoreerd. De gemeente Maastricht richt een instrumentenfonds op, waar zij f 125.000,- in stort en het Struyskomitee f 20.000,-. Dit fonds schaft de instrumenten aan, die geleasd worden door de korpsen.

Sanitaire overname

Op 16 december maakt het Zweedse Sanitec bekend dat zij 97,84 % van de aandelen van **Sphinx Gustavsberg** in handen heeft, waarmee de overname van Sphinx door Sanitec een feit is. Ook wordt gehoor gegeven aan het bezwaar van de Europese Commissie, die de combinatie **Sanitec/Sphinx/Gustavsberg** te monopolistisch vindt voor de Scandinavische markt; Gustavsberg wordt compleet afgestoten. De combinatie die dan alsnog overblijft behoort tot de drie grootste Europese fabrikanten van sanitair.

Wisselend succes

In de laatste twee weken van deze eeuw en de eerste twee weken van de volgende eeuw organiseert het **Huis van Bourgondië** de toneelmanifestatie 'Wisselwerking'. 20 Avonden lang ontvangen twee theatermakers, **Jan van de Berg** en **Rien Stegman**, publiek en iedere avond een speciale gast. De manifestatie wordt uiterst wisselend bezocht. Sommige avonden moeten wegens gebrek aan belangstelling afgelast worden, hoeveel aandacht er ook in de pers aan geschonken is.

Op 23 december wordt de jaarlijkse lichtprocessie in **Borgharen** gehouden

Kerstmis en de commercie

Ceramiqueterrein

Het Ceramiqueterrein nadert zijn definitieve invulling. Na het uitkiezen van het ontwerp voor de voetgangersbrug, de start van de bouw van de zeventien verdiepingen tellende 'toren van Siza' gaat de Nederlandse architect Herzberger een kantorencomplex bouwen tussen het Bonnefantenmuseum en het Heugemerveld en mogen de Spanjaarden Cruz en Ortiz, wiens brugontwerp afgewezen werd, een appartementencomplex naast het Bonnefantenmuseum gaan ontwerpen.

Dynamisch Natuurhistorisch Museum

Op 24 december opent het Natuurhistorisch Museum een nieuwe afdeling 'Dynamiek' geheten. De afdeling vormt een overgang tussen het archeologisch en het biologisch gedeelte van het museum. Op de nieuwe afdeling wordt de invloed die de moderne mens op de dieren- en plantensoorten in en om Maastricht uitgeoefend heeft uitgebeeld. Ook de klimaatwisseling in deze omgeving komt aan bod.

Eigen energievoorziening

Men is toch niet helemaal gerust dat de millenniumwisseling zonder storingen zal verlopen. De detailhandel meldt dat er een grote vraag is naar kaarsen, zaklampen, batterijen en generatoren.

Dubbelconcert

Ter gelegenheid van Kerstmis wordt de Johannes Passie van Bach aan het Vrijthof uitgevoerd niet eenmaal, maar liefst twee keer tegelijk. Camera Musica Mosana voert de Johannes Passie in de St Jan op terwijl tegelijkertijd in het Theater aan het Vrijthof het LSO hetzelfde werk uitvoert. Een staaltje van onderlinge coördinatie.

De Millenniumklok in de Brusselse Poort

Toch even hoogwater in Maastricht

Natte Kerst

Het wordt de natste Kerst sinds 1974. De Maas dreigt weer te overstromen maar zal het net niet doen. Maastricht komt er relatief gunstig van af. De orkaan 'Lothar' houdt huis in Frankrijk en Duitsland, waar halve bossen neergemaaid worden. In Frankrijk sneuvelen zoveel electriciteitsmasten dat delen van Frankrijk dagenlang zonder stroom komen te zitten.

In de **Vogelstruys** wordt begin januari een persiflage op het TV-programma 'Big Brother' gehouden, 'Groete Breur' genaamd.

Januari

Beduchte jaarwisseling

Millennium in Maastricht. De gevreesde storingen in computerprogramma's zijn uitgebleven. Tal van personen waren stand-by. Burgemeester, gouverneur, ambtenaren, hulpdiensten, de Nutsbedrijven, AZM, noem maar op. Het werd een rustige eeuwwisseling.

Vuurwerk

Er is meer legaal vuurwerk dan ooit verkocht. Er is meer illegaal vuurwerk dan ooit onderschept. Er bestond een grote vrees voor een hausse aan vuurwerkongelukken en vuurwerkbekeuringen. Het valt allemaal reuze mee. In het AZM melden zich 15 personen met vuurwerkletsel, iets meer dan normaal. Na behandeling kan iedereen weer naar huis terugkeren. Landelijk blijkt zelfs dat er een halvering van vuurwerkverwondingen plaatsvindt.

Millennium Tour

Stichting Maastricht 2000 kondigt een ambitieus programma aan voor het Millennium. De stichting beweert (mede)verantwoordelijk te zijn voor liefst 77 evenementen die in het kader van de 'Millennium Tour Maastricht' in 2000 in Maastricht gaan plaatsvinden. Voorzitter Barry Berghmans van de stichting kondigt aan dat tweederde van deze evenementen reeds eerder gehouden werd en dat eenderde nieuw is. Als men de lijst van evenementen goed bekijkt, kan men constateren dat slechts een handvol van de 77 evenementen onder verantwoordelijkheid van de stichting vallen, de rest van de evenementen wordt door andere instanties georganiseerd. Waaraan is dan de forse gemeentelijke subsidie voor de stichting besteed? Aan de evenementenkalender? Aan de promotie van de Millennium Tour?

Nieuw Woonpunt

Per 1 januari verhuizen de gefuseerde Woningverenigingen St. Mathias en Beter Wonen onder de naam 'Woonpunt' naar het Randwyck-terrein. Met de komst van dit kantoor en de nog te vestigen kantoren op dit terrein dreigt Randwyck qua verkeer langzaam dicht te slibben. 's- Avonds moeten werknemers en bewoners rekening houden met files

om het Randwyckterrein te kunnen verlaten. De gemeente staat hier, naar haar zeggen, machteloos tegenover.

Nog meer Internet

Per 1 januari start een Europees internetcentrum te Maastricht in het voormalige pand van het Europees Journalisten Centrum aan de Boschstraat. Samen met vier andere internetbedrijfjes: 'Fly Catcher', 'Spark entreprise', 'E Partners' en 'Net Beavers.com' gaat het nieuwe instituut 'The @ Centre' heten. Vijftien personen gaan elektronisch zakendoen en het gebruik van internet in de professionele sfeer ondersteunen en bevorderen.

Terugval in afval

Sinds de invoering van de 'Afvalpas' voor Maastrichtse inwoners per 1 januari stinkt de aanvoer van afval naar de milieuparken. Uiteindelijk blijkt dat de afvalpas een halvering van het afvalaanbod teweeg brengt.

J. Tindemans bijt van zich af en laat zich niet door de Kamer van Koophandel overbodig maken.

Weg met de provincie

Met de gebruikelijke nieuwjaarsspeech steelt Wim Blind, voorzitter van het bestuur van de Kamer van Koophandel Zuid Limburg, de show. Hij opent een frontale aanval op de Provincie Limburg en stelt dat de provincie maar beter opgeheven kan worden. De ontwikkeling van economie en toerisme kan de provincie beter overlaten aan instanties die daar beter voor geëquipeerd zijn zoals, jawel, de Kamer van

De nieuwe, tijdelijke huisvesting van Woonpunt

Koophandel. Het ontbreekt de Provincie Limburg, volgens Blind aan financiële creativiteit en besluitvaardigheid. Gedeputeerde J. Tindemans van de Provincie Limburg reageert fel: 'de nar, die de koning de spiegel voorhoudt', noemt hij Wim Blind. De afgelopen jaren heeft de Kamer van Koophandel Zuid Limburg duidelijk haar financiële creativiteit en besluitvaardigheid laten zien, getuigen het bustransferium en de financiële participatie in het Geusseltcomplex.

Gezamenlijke liturgie

In een rechtstreekse uitzending van de KRO-TV wordt een gezamenlijk liturgieviering van de katholieke en Russisch-orthodoxe kerk vanuit Maastricht uitgezonden. In de O.L.Vrouwekerk concelebreren pastoor Wagenaar en Vader Gabriël de 'Berliner Messe' van Arvo Pärt,

uitgevoerd door de Schola Cantorum van de basiliek, begeleid door het Limburgs Symphonie Orkest. Het geheel staat onder leiding van cantor Hans Leenders.

Zweit

Op 8 januari lopen 200 sportieve Maastrichtenaren 'Zweit veur Leid'. De loop kent een recordaantal deelnemers en een recordopbrengst voor een goed doel van f20.500,-. Het goed doel is dit jaar de herinrichting van de speelplaats van de Jan Baptist School.

Wonderlijk. Bij de 'Zweit veur Leid'-loop rijdt een politiemotor zich vast op de roltrap van de Brusselse Poort.

Dobbel zjubbeleij

In het weekend van 22 en 23 januari vieren de carnavalsorganisaties de **Tempeleers** en de **Kachelpiepers** groot feest. Ze hebben een 'dobbel zjubbeleij': 100 + 5x11 Stadsvastelaovensorganisatie en 50 jaar Kachelpiepers. De naam Kachelpieper ontstond op de volgende wijze. De Tempeleers zochten een prinsengarde en vroegen de in Maastricht gelegerde militairen of zij een garderegiment wilden oprichten. Dat wilden zij wel. Ze noemden zich 'de mortieren'. Al gauw werd de naam Maastrichts en een mortier wordt hier een kachelpiep genoemd, vandaar.

Ter gelegenheid van hun jubileum ontvangen de Kachelpiepers een nieuw uniform. Dit wordt dit weekend gepresenteerd, zowel aan de burgervader als ook aan het volk. De festiviteiten bestaan verder uit recepties, feesten in Festivillage en er wordt er een tentoonstelling over **carnaval** geopend in het Centre Céramique.

De nieuwe uniformen van de Kachelpiepers

Stadsbouwmeester

Begin januari wordt architect en stedenbouwkundige **René Daniëls** van **Buro 5 Maastricht BV** benoemd tot stadsbouwmeester van de stad Antwerpen. Deze benoeming is erkenning voor zijn werk, onder andere in de Kop van Zuid in Rotterdam. In Maastricht mocht René Daniëls tot op heden nog geen twee stenen op elkaar leggen. De eerste opdracht voor zijn Buro 5 is nu binnen: een tiental woningen in Boschpoort.

Buro 5 gaf in oktober een cheque ter waarde van f 3.500,- aan Pimma. De nieuwe Antwerpse bouwmeester is de tweede van links.

IJdel?

De heren **Mosckowicz & Mosckowicz**, advocaten hier ter stede, figureren in januari in een landelijke reclamespot van 30 seconden van een verzekeringsmaatschappij te Apeldoorn. Op zich een humoristische spot, evenals eerdere spots van deze verzekeringsmaatschappij. Desgevraagd weten de heren te vertellen dat het reclamebureau specifiek hen uitgezocht had omdat hun naamsbekendheid in Nederland even groot is als Coca Cola en dat het bioscooppubliek spontaan begon te klappen toen zij hun spot op het scherm zagen.

MAA

Maastricht Aachen Airport weet de halfjaarcijfers in de jaarmet meer dan te consolideren. In 1999 groeit de luchthaven 15%, de vakantievluchten zelfs met 31%. Dat maakt 'Beek' de snelstgroeiende luchthaven van Nederland en dat zelfs zonder **Oost-West baan**.

Wachlijsten

Medio januari luidt stafchirurg **dr. L. de Brauw** de noodklok over de te lange wachtlijsten bij de afdeling chirurgie van het **Academisch Ziekenhuis Maastricht**. De chirurgische afdeling kan 5.000 operaties per jaar aan en er staan nu al 1.000 patiënten op de wachtlijst. De afdeling heelkunde heeft alle huisartsen in de regio een brief gestuurd met het verzoek patiënten die een chirurgische ingreep moeten krijgen niet meer naar het **AZM** te verwijzen. L. de Brauw heeft op persoonlijke titel de pers met deze kwestie benaderd. Dat wordt hem door het AZM niet in dank afgenomen. Dr. De Brauw krijgt een spreekverbod opgelegd.

Mr. Zap

De introductie van extra service en **Internet** via de glasvezelkabel door de **Nutsbedrijven** Mr. Zap en @home genoemd loopt voorspoedig. In december is men van start gegaan en binnen zes weken hebben zich al 800 abonnees gemeld.

Tunnels

Op 20 januari lanceert de gemeente een nieuw plan. Om de overlast voor de ondernemen in de **binnenstad** zo veel mogelijk te beperken, telkens weer de straat openbreken voor nieuwe kabels, onderhoud riolering etc., zouden er onder de Grote Staat, Kleine Staat, Maas-trichter Brugstraat en de overige winkelstraten tunnels aangelegd moeten worden van 2,5 meter breed en 3,5 meter hoog. In die tunnels komen dan de kabel, riolering, de afvoer van het bedrijfsafval, eventueel buizenpost. Ook zouden de tunnels dienst kunnen doen als straatverwarming, om zo de winkelstraten ijsvrij te houden.

*In januari is de kerk in **Wijkerveld** gesloopt.*

In den halven maan

Lidwien en Jan-Willem Bertens hebben na een intensieve verbouwing in hun huis aan de St. Bernardusstraat 11 plaats gemaakt voor een 'culturele onderneming'. Op de begane grond is nu ruimte voor exposities, vergaderingen etc. De nieuwe galerie krijgt de naam van het pand: 'In den halven maan' en wordt op 22 januari officieel geopend.

In den halven maan

Ateliers

De oude brandweerkazerne aan de Capucijnenstraat is verhuurd aan de Stichting Ateliers Maastricht, die op de eerste verdieping de ruimtes aldaar weer doorverhuurt aan kunstenaars, die daar voor f 150,- tot f 180,- per maand een eigen atelier kunnen huren.

Voor de kelders van de voormalige kazerne wordt nog een bestemming gezocht.

Slotaccoord

28 januari valt definitief het doek voor het bustransferium dat illegaal gebouwd was op voorspraak van Kamer van Koophandel directeur Peter Haane. Peter Haane dacht door het Liof gemachtigd te zijn om fiat te geven voor de bouw van de overstapplaats voor reizigers die met pendelbussen naar het zuiden reizen. Dat was niet het geval. Bovendien bleek er geen bouwvergunning voor het transferium. Deelnemende partijen moet nu het verlies verdelen. Liof en Kamer van Koophandel samen ruim f 500.000,-, Stadsbus Maastricht en Ruyters Vastgoed elk f 535.000,- en busonderneming Peter Langhout f 200.000,-.

Het slib wordt uit het Bassin gebaggerd.

Februari

Pierewaaien

Achter het **Landbouwbelang** zal na de opknapbeurt van het **Bassin** een wandelpier aangelegd worden. Deze pier moet voorkomen dat verontreinigd maasslib in het dan gereinigde Bassin terechtkomt. Met deze pier ontstaat voor de sluis naar het Bassin een afsluitbare buitenhaven. De pier zal ook een lichtbaken krijgen.

Het journaal in Maastricht

Sinds begin februari heeft het NOS-journaal een vertegenwoordiging in Maastricht. Verslaggever **Paul Grijpma** gaat het bureau **NOS RTV-Euregio** bemannen. Dit is het enige bureau in Nederland, buiten Hilversum zelf en het parlementaire nieuwsbureau in Den Haag.

Satellietfestival

Het **Filmfestival Maastricht**, een satelliet van het Internationale Filmfestival te Rotterdam wordt van 3 februari tot en met 5 februari gehouden. Festivalleider **Jan Besselink** hoopt op 9.000 – 10.000 bezoekers, het worden er 7.000. Het festival vertoont iets minder films dan vorige jaren, maar het aanbod is van een uitstekende kwaliteit en de sfeer is prima. Voor het eerst is er een volwassen bijprogramma. Het Theater aan het Vrijthof vertoont films van Buster Keaton met live-muziek en in de voormalige **brandweerkazerne** en het kunstcentrum **Marres** wordt videokunst vertoond.

Peter II

Toch een prins

6 februari wordt **Peter Reijnders**, in het dagelijks leven politiecommissaris, door de **Tempeleers** uitgeroepen tot Prins Peter den Twiede.

Forse investeringen

De drie gezamenlijke woningbouwverenigingen van Maastricht gaan de komende jaren 800 miljoen gulden investeren in het opknappen en herbouwen van hun verouderde woningenbestand in Maastricht. Zij kopen van de gemeente voor 96 miljoen gulden de grond, waar de te renoveren huizen op gebouwd zijn. Er worden 2.500 woningen gesloopt, hier komen 2.300 nieuwbouwwoningen voor in de plaats. 7.000 woningen zullen een renovatiebeurt krijgen en er zullen 7.300 woningen extra gebouwd worden. De gemeente steekt 10 miljoen van de opbrengst van de grondverkoop in een fonds dat de buurten moet verfraaien en veiliger maken. De **woningbouwverenigingen** zullen eveneens 10 miljoen aan dit fonds afdragen.

McVrijthof

Begin december 1999 maakt **Pizza-Hut** aan het **Vrijthof** bekend dat zij wegens verlies gaat sluiten, **McDonald's** is er als de kippen bij om deze plek over te nemen. Pizza-Hut denkt het personeel over te kunnen dragen aan McDonald's. Echter, zij hebben er geen zin in. Uitserveren aan tafels is veel leuker dan achter een toonbank staan en er enkel 'fast-food' over schuiven. De rechter doet in februari uitspraak. Het personeel hoeft niet gedwongen over te stappen naar McDonald's en Pizza-Hut moet zijn financiële verplichtingen jegens het nu voormalig personeel nakomen. Jaren terug bezwoer het gemeentebestuur nog dat een 'restaurant'keten als McDonald's nooit vaste voet zou krijgen in het centrum van Maastricht.

Wie waagt die wint

Op 8 februari ontstaat een nieuw café aan het **Onze Lieve Vrouweplein**, de **Wolwaag**. Hoewel nieuw....., het pand is een monument uit 1553, de gevel is uit 1721, achterin sluit het pand aan bij de Lanteern, waarmee keuken en toiletten gedeeld worden. De inscriptie op de gevel luidt: hoC ponDere CVIqVe sVVM. Volledig begrijpelijk, zelfs voor toeristen: hier krijgt ieder wat hem toekomt. Het café zal half mei geopend worden.

Uranialia

Van 10 februari tot 26 maart exposeert **museum het Spaans Gouvernement**, onder de titel: **Urania Maastricht (1902-1910)**, de produkten van de eerste 'Nederlandse fabriek voor kunst- en luxeartikelen in metaal'. De expositie omvat een pracht aan tinnen voorwerpen voornamelijk uit particuliere collecties van buiten Maastricht.

Op 19 februari wordt er een taxatiemiddag gehouden door Sotheby's Amsterdam.

Ongeluksrotonde

14 februari komt er op het **Tongerseplein** een meisje onder een vrachtauto. Alle gebruikers en omwonenden hebben het zien aankomen. De gemeente beweert echter dat er sinds de reconstructie van het plein en nieuwe regelgeving voor het gebruik ervan, geen toename heeft plaatsgevonden van ongevallen met letsel. Toch is de gemeente bereid een verkeersdeskundige in te schakelen om de situatie te beoordelen.

Half maart is het weer raak, weer een fietsend meisje aangereden. De deskundige is dan nog niet ingeschakeld.

KoKo-loods

18 februari verhuist Maastrichts grootste studentenvereniging met 550 leden. In een grote optocht vertrekken de studenten van hun sociëteit aan de Hoge Brugstraat naar hun nieuw onderkomen de voormalige NS-loods aan de **Gebroeders Hermansstraat**. Hun nieuwe huisvesting is vier maal groter.

Snelle jongen

Op 24 februari wordt **André Rieu** veroordeeld tot een boete van f 2.500,- en een een half jaar voorwaardelijke ontzegging van zijn rijbevoegdheid, omdat hij vorig jaar met een snelheid van 230 km per uur betrapt werd op de autoweg richting Kerkrade. De officier van Justitie is het hier niet mee eens. Hij wil intrekking van Rieu's rijbewijs en gaat in hoger beroep. Dat zal hij later verliezen.

Pietersberg versus Hazenberg

Drie dagen nadat **Math Hazenberg** op last van de burgemeester door de politie uit zijn huis gehaald is, vanwege het instortingsgevaar van de **St. Pietersberg** aan de **Lage Kanaaldijk**, is het raak. 300 Ton puin, beton en aarde komen naar beneden en tot stilstand tegen Hazenbergs huis, dat volledig ontzet raakt. Een jaar eerder was er reeds een dergelijke aardverschuiving en had de veranda van Hazenberg vernield. Hij heeft het verdere instortingsgevaar proberen te weren door betonelementen te plaatsen, deze bleken van generlei nut. Het heeft

De bok zun kloete viert het tienjarig jubileum

hem wel zoveel geld gekost dat hij bijna failliet is. De gemeente wil niet voor de opruim- en opknapkosten van zijn huis opdraaien omdat men Hazenberg zelf schuldig acht aan het veroorzaken van de aardverschuiving. Hazenberg heeft de afgelopen jaren op het talud van de berg de begroeiing verwijderd, een betonnen terras aangelegd, een chalet gebouwd en zijn caravan geïnstalleerd.

Drugstoerisme

Telling van de gemeente wijst uit dat er in Boschpoort dagelijks tussen 17.00 uur en 24.00 uur 1.000 drugsgebruikers hun drugs komen kopen. Negen van de tien bezoekers zijn buitenlanders. De gemeente wil hier een eind aan maken door de twee koffie-shops te verplaatsen, een aantal panden te slopen en hier nieuwbouw te plegen, de kwaliteit van het onderwijs en het openbaar vervoer op te schroeven en de werkloosheid in de wijk te bestrijden. Ze voegen de daad bij het woord. Café Universeel aan de Boscherweg wordt drie maanden gesloten wegens handel in softdrugs.

Carnavalsgroepje

Maart

In memoriam

Op 1 maart overlijdt op 71-jarige leeftijd, **Bér Veugen**, initiatiefnemer en stuwende kracht achter het door hem in 1946 opgerichte toneelgezelschap **M46**.

Voetbalcollege

Begin maart maakt **MVV** haar samenwerking met het Jeanne d'Arc College bekend. Jong voetbaltalent kan schoolopleiding met training combineren. De jeugd volgt tot 14.30 uur school, maakt dan huiswerk tot 16.00 uur. MVV komt de jongens om 16.00 uur met busjes ophalen om tot 19.00 uur te trainen. Daarna hebben de jongens vrij.

Carnaval in cijfers

Een onderzoek van Dagblad de Limburger wijst uit dat driekwart van de Limburgers Carnaval viert, 7,5 % gaat op vakantie. 26% van de Limburgers lopen in de optocht mee of spelen in een Zaat Herremenieke. Gemiddeld besteedt de Limburger f 200,- tijdens de carnavalsdagen. Carnaval 2000, van 5 tot 7 maart, verloopt in Maastricht vrij rustig, er is een steekpartij op maandagavond op de Markt met één lichtgewonde. Een poging tot kidnapping van de stadsprins door de carnavalsgroep de Batavieren wordt verijdeld. De Tempeleers bieden dit jaar voor het eerst

alle zaate herremeniekes op dinsdagochtend op het Vrijthof een gratis ontbijt aan. Van de 63 geregistreerde herremeniekes komen er 58, met een geschat aantal deelnemers van 1.200 carnavalsvierders, opdagen.

Hoe vol kan het Vrijthof zijn

Het carnavalsontbijt op dinsdag

Maastrichtse staking

Het personeel van de **Vereenigde Glasfabrieken**, vestiging Maastricht gaat op 14 maart in staking. Zij eisen een loonsverhoging van 4% , terwijl de directie slechts 2% wil geven. Na een week staken bereiken vakbonden en directie overeenstemming. De loonsverhoging wordt 2,25% en per 1 december nogmaals 0,75%.

AZM-chirurgie

Om de wachtlijsten weg te werken gaat het AZM nu ook op zaterdag opereren, dit gedurende een termijn van maximaal een half jaar. Ook aan de werving van gekwalificeerd personeel wordt hard getrokken. Iedere medewerker van het AZM die Operatie Kamer assistenten weet binnen te loodsen krijgt een premie van f 10.000,-.

Leegloop?

Op 16 maart wordt bekend dat er weer een Maastrichtse topambtenaar opstapt. De heer **K. Bonnema**, directeur Stadsbeheer en Facilitaire Zaken, zet zijn loopbaan in het bedrijfsleven voort. Hij treedt in dienst bij Makelaardij Stienstra.

TUL

De **Universiteit Maastricht** en het **Universitair Centrum Diepenbeek** hebben uiteindelijk toch besloten op welke wijze ze zullen gaan samenwerken. Medio maart maken zij bekend dat zij gezamenlijk een **Transnationale Universiteit Limburg** gaan oprichten met de studies Informatie- en Communicatie Technologie, Life Sciences en Milieu, Gezondheid en Voeding.

AF's

Van 18 tot 26 maart wordt de tot op heden succesvolste **TEFAF**-beurs gehouden. De beurs trekt 195 standhouders en 66.000 bezoekers. Het duurste stuk dit jaar is een schilderij van Frans Hals met een vraagprijs van 7,8 miljoen gulden. Er wordt weer gestolen: een tiara met honderd diamantjes, waarde f 148.000,-, 31 gouden munten, in totaal voor f 400.000,-, een schilderij en twee zilveren kandelaars. Ter gelegenheid van de TEFAF wordt dit jaar de **TEFAF Art Award** ingesteld. 55 afstuderende kunstenaars van de **Akademie voor Beeldende Kunst** te Maastricht zullen 'kunstetalages' inrichten in het stadscentrum. Het mooiste ontwerp wordt 'awarded'. Tegelijk met TEFAF wordt in de Dominicanerkerk MAF, het Maastricht Art Festival georganiseerd, dit tot ongenoegen van de TEFAF-organisatie. 20 galerieën exposeren hun hedendaagse kunst. Men hoopt op 20.000 bezoekers. Het worden er slechts 1.000.

Hoed af

Het koor '**Chapeau**' bestaat op 23 maart 10 jaar. Het startte als koor, maar groeide, onder leiding van **Manuel Speth**, uit tot een theater-showgezelschap dat optreedt met zang, dans en kostuums. Hun tweede lustrum wordt gevierd in de Bonbonnière met een concert getiteld 'Circle of Life – a Century in Music'.

Successstory

De onverwacht grote toeloop van abonnees op Internet via de glasvezelkabel stelt de Nutsbedrijven en hun 'provider'@home.nl voor grote problemen. Als er teveel abonnees tegelijk internetten ontstaan er files en opstoppingen, daardoor is de glasvezelkabel aanzienlijk langzamer dan de telefoonkabel, hetgeen absoluut niet de bedoeling was. In totaal hebben eind maart 1.300 mensen en bedrijven een abonnement, twee maal zoveel als verwacht. Door deze problemen loopt de aanmelding aanzienlijk terug.

Met vlag en wimpel

Harmonie de Gele Rijders St. Caecilia wint op 27 maart in Etten Leur in de tweede afdeling van de Federatie Katholieke Muziekbonden met 314,5 punten de kampioenswimpel. Het is de tweede maal in haar bestaan dat de harmonie een kampioenswimpel wint. De eerste wimpel werd gewonnen in de derde afdeling.

De drukte rondom het MECC bij de TFAF

10 miljoen schade

Het gemeentebestuur van Maastricht is boos. Dank zij de acties van de Stichting Das en Boom moeten 10 hectaren van het 80 hectaren grote geplande bedrijfsterrein tussen Eijsden en Maastricht aan de stichting overgedragen worden. In het geplande gebied bevindt zich namelijk een dassenburcht. Of er bewoning is weet niemand. Desondanks moet er een verbinding open blijven tussen de dassenburcht en het Savelsbos. Zo besliste de Raad van State. Vandaar de overdracht van 10 hectare aan de stichting. Het aanleggen van het bedrijventerrein loopt hierdoor aanzienlijke vertraging op. De totale schade voor de gemeente bedraagt 10 miljoen gulden. Bovendien is de Provincie Limburg het niet eens met de plannen van de gemeente om op het bedrijventerrein een mega-disco, een bustransferium en een 'park & ride'voorziening ten behoeve van het MECC aan te leggen.

De zeventiende eeuw

Aan het begin van de nieuwe eeuw (1600) telt Maastricht een geschat inwonertal van 11.000 burgers.

In 1606 wordt gestart met de bouw van de Jezuïetenkerk, die in 1614 voltooid wordt, een barok kerkgebouw aan de Bredestraat. De kerk wordt aan het einde van de achttiende eeuw verbouwd tot schouwburg, de latere (19e eeuw) Bonbonnière.

In 1609, aan het begin van het Twaalfjarig Bestand tijdens de Tachtigjarige Oorlog, komen de Capucijnen naar Maastricht en vestigen zich aan de Bogaardenstraat. Zij spelen een grote rol in de verzorging van de pestslachtoffers tijdens epidemieën in de stad zoals in 1633 en 1664.

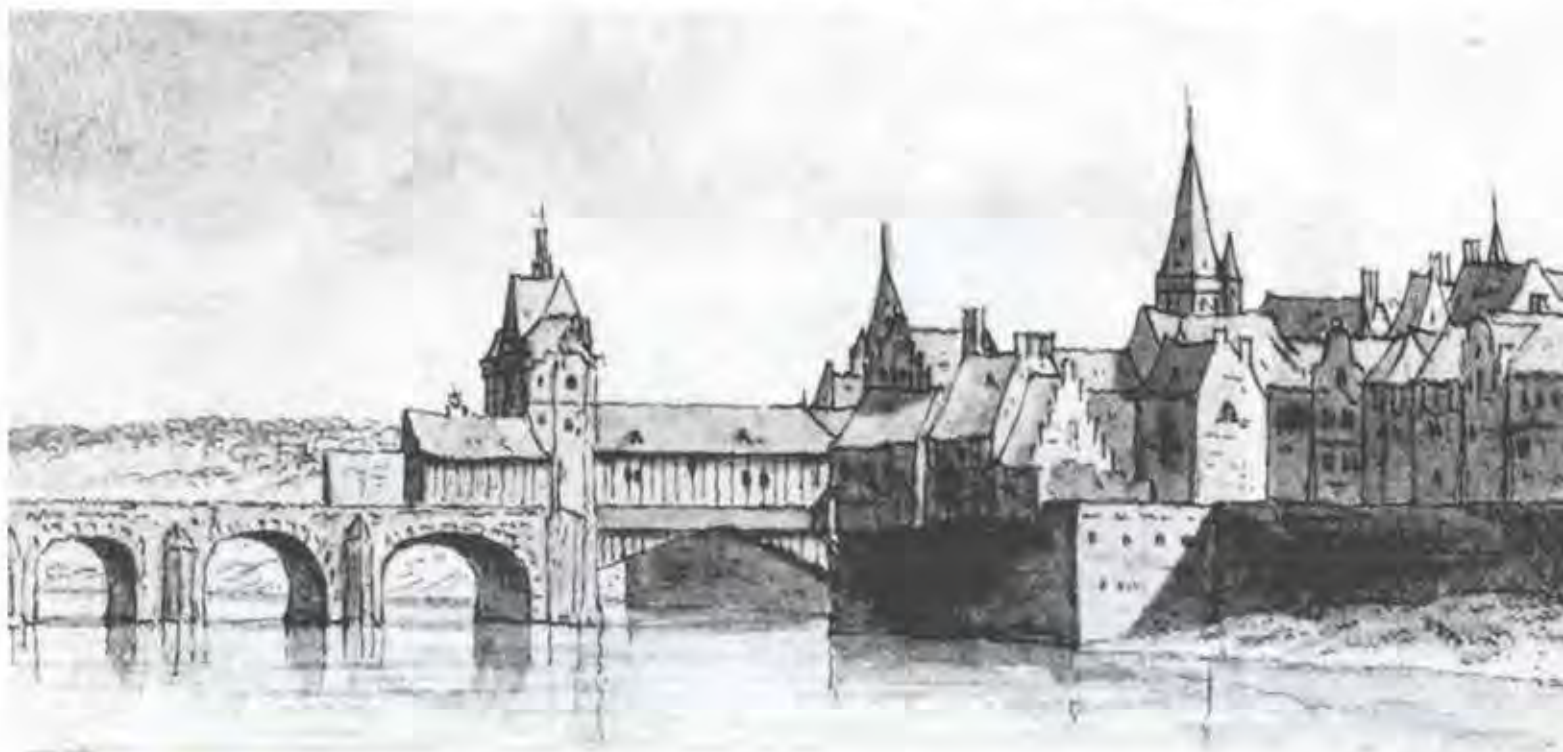
Sepulchrijnenkloosters in de Bonnefantestraat; 1628, stichting van het klooster Calvariëenberg door Elisabeth Strouven.

Na zijn succesvolle Maasveldtocht verovert de stedendwinger Frederik Hendrik in 1632 het bolwerk Maastricht. De stad wordt ingelijfd bij de Republiek der Zeven Verenigde Provinciën. De St Matthijs en de St Jan worden protestantse kerken.

Drie jaar later (1635) wordt het inwonertal geschat op 15.000.

Het arsenaal van het garnizoen wordt in 1638 gehuisvest in de (Oude) Minderbroederskerk. In dit jaar vindt het verraad van Maastricht plaats. Pater Vinck en enige anderen die de stad aan de Spanjaarden wilden verraden, worden ter dood gebracht.

1632 in noordelijke handen gebleven, viert feest bij het sluiten van de Vrede van Munster in 1648 als de stad definitief bij het noorden wordt ingelijfd. Dan krijgt Maastricht een stadsvlag: een rode vlag met een witte ster, die ze behoudt tot 1938. Men kan beginnen aan de wederopbouw, zoals de bouw van de Augustijnenkerk aan de Kesselskade (1659-1661) en de plannen voor de bouw van een nieuw stadhuis. Eerst wordt in 1659 de gevangenenpoort op de Markt gesloopt en vervolgens wordt van 1659-1664 een nieuw 'magnifique stadhuis' gebouwd op de Markt naar ontwerp van de beroemde bouwmeester Pieter Post. In het Recueil der Recessen worden alle Maastrichtse gebruiken en wetten schriftelijk vastgelegd.

Tekening van de Serbaasbrug uit 1671 door Josua de Grave

Het aantal kloosterstichtingen groeit in de eerste helft van deze eeuw: 1615, stichting van het klooster der Annunciaten aan de Wycker Grachtstraat; 1627, stichting van het

Uiteindelijk wordt in 1646 de Maasbrug door het kapittel van St. Servaas overgedragen aan het stadsbestuur.

Maastricht, als enige Limburgse stad na

De bouw van het Gereformeerde weeshuis aan de Lenculenstraat 31 vindt plaats in 1670. Twee jaar later in 1672 wordt het klooster van de Sepulchrijnen door brand verwoest. Pas veertien jaar nadien wordt

het herbouwd. Het (1672) is overigens ook het jaar waarin de Grauwzusters zich in de stad vestigen. Zij bouwen voor hun orde een nieuwe kapel in 1705.

In 1673, het jaar waarin zich de Penitenten aan de Boschstraat vestigen, verovert Lodewijk XIV in juni de stad na een aanval via het huidige Aldenhofpark. Het is tijdens dit beleg dat tijdens de bestorming van de Tongersepoort een van de door Alexandre Dumas beschreven musketiers, D' Artagnan, sneuvelt.

In 1675 keert het genadebeeld van Sterre der Zee na een verblijf sedert 1639 in Tongeren weer terug in de stad. Een jaar later (1676) poogt stadhouder Willem III tevergeefs de stad in te nemen.

In 1681 brandt het Capucijnenklooster af, direct gevolgd door nieuwbouw. Franciscus Romanus herstelt de Maasbrug in 1683, het jaar waarin de uit Aken afkomstige bouwmeester Wynands de toren op het stadhuis bouwt.

In het jaar 1686 gaat de herbouw van het Sepulchrijnenklooster van start, waarvan de voorgevel pas dateert uit 1702.

Gouverneur Graaf van Waldeck start in 1688 de bouw van de Lutherse kerk aan de Hondstraat. Twee jaar (1690) later onder het bewind van gouverneur Daniel Wolff von Dopff gaat de eerste bouwcampagne van de Hoge Fronten met de bouw van de bastions Waldeck en Holstein van start. In het laatste jaar van deze eeuw 1699 wordt het tweede Minderbroedersklooster op de later genoemde Minderbroedersberg gebouwd. Het gebouw dat in 1708 wordt ingewijd, zou later van 1829-1995 als Paleis van Justitie dienst doen.

De achttiende eeuw

De nieuwe eeuw gaat van start met de bouw (1700) van het Statenhuis. Kort daarna 1701-1702 bouwt baron Daniel Wolff de Dopff het fort St. Pieter, drie jaar later (1705) gevolgd

door de bouw van het bastion Zoutelande. Op instigatie van de militaire gouverneur wordt in 1707 de aanzet gegeven tot wat later het stadspark zou worden: een promenade beplant met lindebomen op een driehoekig stukje land vlak buiten de stadsmuur ter hoogte van de Onze-Lieve-Vrouwepoort. In een volgende herbouwcampagne wordt 1708-1710 de kerk van de Sepulchrijnen naar ontwerp van Gilles Doyen gebouwd. In laatstgenoemd jaar wordt de eerste openbare stadsverlichting aangebracht bestaande uit 431 houten lantaarns met olielampen. Het is een bijzonder groot feest als in 1717 tsaar Peter de Grote in Maastricht onder meer het Fort St Pieter, de grotten en het 'magnifique' stadhuis bezoekt.

wordt gebouwd op de plek van de oude Hilariuskapel. In 1737 wordt de Hoofdwacht gebouwd op het Vrijthof.

In 1748 volgt de verovering van de stad door de Franse soldaten van Lodewijk XV. Larcher d'Aubancourt voert opmetingen uit in de stad teneinde een strategisch belangrijke maquette van Maastricht te vervaardigen; vier jaar later is de maquette voltooid. De soldaten krijgen een eigen theater: in 1748 wordt de manege aan de Jekerstraat verbouwd tot theater. Een jaar later verlaten de Fransen de stad bij de Vrede van Aken 1749.

In 1752 wordt de Maastrichtse maquette aan Lodewijk XV gepresenteerd in het Louvre. In 1760 wordt de eerbiedwaardige Grote

‘Het manjefieke stadhuis in de 18e eeuw, op een tekening van Jan de Beyer

In 1729 wordt het bastion Hertell aangelegd. De Luikse architect Nicolas Comhaire ontwerpt de Waalse kerk die van 1732 tot 1733

Sociëteit aan het Vrijthof opgericht. Door nalatigheid van Abraham van Citters explodeert een kruithuis en zo ontstaat het later zo genoemde Abrahamslook in de Calvariestraat in 1761. Voor de Burgerwacht wordt in 1764 een oefenterrein aangelegd in

de Kompen. Voortdurend worden militaire gebouwen geplaatst, zoals in 1770 het wachtgebouw tegenover het Gouvernementsgebouw of van 1773-1777 de aanleg van de Linie van Dumoulin aan de Hoge Fronten of de realisatie van een nieuw gebouw voor de Hoofdwacht in 1774 op het Vrijthof ter vervanging van de eerste hoofdwacht die dateerde uit 1737. Een decennium later (1780) ontdekt de Maastrichtse professor Jan Pieter Minckelers in Leuven het lichtgas.

Kort daarvoor (1775) werd de papiermolen De Ancker gebouwd, nabij de Helpoort, abusievelijk vaak het Pesthuis genoemd.

Het 'Pesthuys'

In 1780 wordt de Mosasauruskop in de St. Pietersberg gevonden: de kop verblijft sinds

1794 overigens niet meer in Maastricht maar in Parijs. In plaats van de tot theater verbouwde manege aan de Jekerstraat wordt vanaf 1786 de Jezuïetenkerk verbouwd tot een volwaardige schouwburg met redoute. Ook wordt in dat jaar het wachthuis aan de O.L.V.poort op de Graanmarkt gebouwd en wordt de Latijnse School, Achter de Comedie 8, gerealiseerd.

Een vroege bewust geplande doorbraak vindt plaats in 1787 als de Heerenstraat, de huidige Minckelersstraat, wordt aangelegd om een verbinding tussen de Brèdestraat en Achter het Vleeshuis tot stand te brengen. De straat wordt later naar de beroemde professor Minckelers genoemd omdat het huis van de familie exact in het tracee van de weg lag. Het huis voor Minckelers werd overigens herbouwd aan de Heerenstraat. In 1789 wordt de nieuwe schouwburg in gebruik genomen.

Oorlogsgevaar dreigt: de Franse republikeinse soldaten onder leiding van De Miranda belegeren de stad in 1793 en doen dat een jaar later 1794 nogmaals. Op 4 november capituleert de stad.

De Franse tijd (1794/1814).

Het jaar 1794 is een veelbewogen jaar: het zusterklooster De Beyart wordt verwoest door een Frans bombardement, enkele restanten blijven tot 1893-94 als opslagruimten in gebruik; verovering van de stad door generaal Kleber: op 4 november wordt de stad overgedragen door de Prins van Hessen Kassel aan de revolutionaire Franse soldaten; vervolgens wordt Maastricht op 1 oktober 1795 hoofdstad van het Arrondissement Maestricht. In dat jaar beloopt het inwonertal 17.693.

1795: Maastricht wordt de hoofdstad van het Franse Departement van de Nedermaas en in het erop volgende jaar (1796) wordt de Rijksadelaar aan de St. Servaaskerk vervangen door een Jacobijnemuts. Alle kloosters

en kapittels in de stad worden in 1797 opgeheven.

De negentiende eeuw

Kort na de eeuwwisseling (1802) wordt het symbool van de Luikse prins-bisschop, De Perroen, afgebroken en vervangen door een Vrijheidsboom. Eind juli 1803 bezoekt Napoleon Maastricht; hij verblijft drie dagen in de stad.

In 1806 laat De Ceuleneer zijn later naar generaal Dibbets Generaalshuis genoemde stadspaleis naar ontwerp van F. Hermans bouwen aan het Vrijthof. De Franse keizer bezoekt Maastricht voor de tweede keer in 1809.

Een nieuwe algemene begraafplaats naar ontwerp van E. Soiron wordt aangelegd vanaf 1811 aan de Tongerseweg.

Op 5 mei 1814 loopt de Franse tijd ten einde: de Franse soldaten verlaten op 5 mei de stad, die vervolgens wordt ingelijfd bij het nieuwe Verenigd Koninkrijk der Nederlanden. Op 1 augustus wordt de Franse stad Maastricht een Nederlandse stad en wordt vanaf 1815 hoofdstad van de nieuw gevormde provincie Limburg.

Ook de uitbreiding van de vesting krijgt aandacht in deze eeuw: 1815-1818 wordt het Fort Willem I gebouwd en de Lage Fronten aangelegd. Ten voordele van de economische bedrijvigheid wordt van 1823-1826 de Zuid-Willemsvaart van Maastricht naar Den Bosch aangelegd.

In 1824 wordt het Gemeentelijk Slachthuis bij de Helpoort gebouwd. Sindsdien wordt de nabijelegen Jekermonding de 'bloodbak' genoemd.

Het transport ondergaat een belangrijke verbetering als (1825) de aanleg van de straatweg naar Aken wordt aangelegd.

In hetzelfde jaar wordt het klooster van de Nieuwe Biesen gesloopt terwijl een jaar later (1826) het economisch belangrijke Bassin wordt uitgegraven. De voor handel en industrie zo belangrijke Zuid Willems-

vaart tussen Maastricht en Den Bosch wordt in 1827 in gebruik genomen.

Als in 1830 de Belgische Opstand uitbreekt is heel Limburg Belgisch gezind, behalve Maastricht en St. Pieter, die door het doortastend optreden van de onverzettelijke generaal Dibbets voor het noorden behouden blijven. Petrus Regout, 's-lands eerste groot-industrieel, begint in 1834 aan de opbouw van zijn fabrieksconcern; hij gaat van start met een kristalslijperij.

Al snel volgt (1836) Thomas Regout met een spijkerfabriek. In dit decennium (1837) start men met de aanleg van het stadspark 'D'n Ingelschen Hoof' in romantische Engelse landschapsstijl naar ontwerpen van de stadsbouwmeester Hermans. In 1838 wordt de Nicolaaskerk afgebroken en wordt Sle-vrouwe tot parochiekerk verheven. Vanaf dat moment is het beeld van Sterre der Zee in die kerk te bewonderen.

Eindelijk valt in 1839 de beslissing, die de status quo tijd beëindigt: bij het Tractaat van Londen wordt Maastricht hoofdstad van het Hertogdom Limburg. Rutten sticht (1840) de congregatie van de broeders van de Onbevleete Ontvangenis die een cruciale rol gaan spelen in het onderwijs.

Provinciehoofdstad in het Nederlands Koninkrijk

Na de definitieve afscheiding van België komt Maastricht onder het gezag van het – niet langer 'Verenigde' – koninkrijk der Nederlanden. In het vijfde decennium van de eeuw wordt heel wat gesloopt en gebouwd in de stad:

1839-1840: bouw van de Synagoge aan de Bogaardenstraat,

1845 sloop van de oude St. Maartenskerk in Wyck,

1846 sloop van de Batpoort en sloop van de huizen langs de Bokstraat,

1847 start van de aanleg van het kanaal Maastricht-Luik en aanleg van de straatweg

naar Sittard, Roermond en Venlo.

1848 verbreding van de Helmstraat en sloop van de Antonietenkerk aan de Van Hasseltkade.

1850 voltooiing van het kanaal Maastricht-Luik; het kanaal zou in 1963-64 worden gedempt. In hetzelfde jaar gaat met onder meer de bouw van de papierfabriek van Lhoest (1851, later de KNP) de aanleg van het bedrijventerrein aan de Biesenweg van start. Als de Jezuïetenorde terugkeert in de stad (1852), bouwen de paters een groot klooster aan de Tongersestraat. Ruim een eeuw later zal het een van de hoofdgebouwen van de universiteit worden.

Het spoorwegverkeer neemt in belang toe. In 1853 wordt een spoorlijn naar Aken, twee jaar later (1855) een spoorlijn naar Hasselt aangelegd, in hetzelfde jaar waarin ook een spoorbrug over de Maas wordt gebouwd.

Nadat in 1857 de gehele Maartenspoort is gesloopt, begint men met de bouw (1857-1858) van de door Pierre Cuypers ontworpen neo-gotische St. Martinuskerk. De bouw van de gasfabriek aan de Capucijnenstraat

start in dat jaar.

1858: gasverlichting vervangt de openbare verlichting met olielampen; een jaar later (1859) wordt de Gasfabriek in Capucijnenstraat geopend.

Maastricht als knooppunt van spoorlijnen krijgt nog meer betekenis als in 1861 een spoorlijn naar Luik wordt aangelegd, terwijl in 1864 ook een spoorlijn naar Nijmegen in gebruik wordt genomen die loopt over Sittard, Roermond en Venlo. Twee jaar later (1866) wordt voor reizigers uit die richting het station Staatsspoor geopend.

Bij het Tractaat van Londen (1867) stapte het hertogdom Limburg uit de Duitse Bond. Limburg wordt de elfde Provincie van het Koninkrijk, maar belangrijker voor de Maastrichtenaren is het besluit tot opheffing van de vesting in dat jaar. Eindelijk kan ook Maastricht de nieuwe tijd binnenhalen; een jaar later (1868) zijn alle stadspoorten behalve de Helpoort onder de slopershamer bezweken en ligt een eerste plan voor van F.W. van

De sloop van de Tongersepoort in 1868

Gendt voor de ontmanteling van de vestingwerken en tevens zijn voorstellen voor een singelstructuur op de gronden van de voormalige vestingwerken rond de stad.

In 1976 wordt de in 1870 gebouwde Jezuïetenkerk aan de Tongersestraat gesloopt, hetzelfde jaar (1870) waarin eindelijk een doorbraak of (eerste) Percee in de omwalling van Wyck wordt gemaakt om de bereikbaarheid van de stations die aan Wijcker

zijde lagen, te verbeteren. Bewust geplande verbeteringen in de stedelijke structuur worden heel normaal zoals de in 1871 uitgevoerde verbreding van de Maastrichter Brugstraat, in 1874 gevolgd door de verbreding Statenstraat met als logisch gevolg de sloop van het Statenhuis. Voor het eerst na driehonderd jaar hervat men de zevenjarige traditionele Heiligdomsvaart.

Op het terrein van de voormalige vesting-

werken worden in 1879 de Statensingel en Frontensingel aangelegd. Een jaar nadien (1880) bouwt P. Regout de eerste echte arbeiderswoningen aan dezelfde Statensingel, terwijl diens Sphinxcomplex in 1881 (en nog eens tien jaar later) wordt uitgebreid aan de Boschstraat.

Het duurt tot 1882 vooraleer in Wijk de (tweede) Percee, een doorbraak door de Rechtstraat en Wycker Grachtstraat kan

Kleine Looierstraat met Jeker in 1899

worden geëntameerd en tevens de bebouwing van de stationswijk (Stationsstraat en omgeving) van start kan gaan, die overigens duurt tot 1901. Iedere Maastrichtse man met zangtalent kan vanaf 1883 terecht bij de in dat jaar opgerichte Mastreechter Staar. De eerste tekenen van het socialisme zijn te bemerken vanaf 1884 als Willem Vliegen zijn sociale actie begint.

Het statige oude Dominicanenklooster valt in 1885 onder de slopershamer om plaats te maken voor het inmiddels (eind jaren 1960) alweer gesloopte scholencomplex van Stedelijk Gymnasium en HBS.

Voor huisvesting van de elite wordt vanaf 1887 gestart met de aanleg van het Villapark. De eerste bouwcampagne duurt tot 1913. Om een directe verbinding voor de Villaparkbewoners met de binnenstad te realiseren wordt in 1888 de Poort Waerachtig naar ontwerp van Victor de Stuers gebouwd.

In 1891 wordt de bouw van het St Elisabeth-ziekenhuis Calvarienberg gerealiseerd, in hetzelfde jaar waarin de aanleg van een waterleidingnet door particulieren begint.

In 1893-1894 volgt de sloop van de kapel en het oude zusterklooster De Beyart. Op dat terrein bouwen de Broeders van Maastricht (1894-1896) hun klooster. De Maas wordt gekanaliseerd in 1895 door afgraving van het St. Anthoniuseiland en het Moleneiland. Een eerste teken van bewuste omgang met monumentale bouwwerken is (1897) de reconstructie van het Waterpoortje in Wyck. De middelste van de drie Jekertakken, die altijd dwars door de Kleine en Grote Looiersstraat en de Begijnenstraat had gelopen, wordt tussen 1897-1899 gedempt.

In dat laatste jaar 1899 wordt het eerste deel van de bebouwing van de Wilhelminasingel en Alexander Battalaan voltooid. De tweede bouwfase zal pas plaatsvinden in 1915.

De 'Easterparade' met Pasen in Maastricht Bij de derde keer eindelijk eens goed weer

April

Wat een mop

De Maastrichtse afdeling van D66 kondigt een grootse lasershow aan op zaterdag 1 april 2000. De show zal om 23.00 uur een virtuele uitbeelding van het ontwerp voor de nieuwe voetgangersbrug door het nachtelijk zwerk stralen. Als er rond dat tijdstip kleine groepjes tussen de Servaasbrug en de Kennedybrug naar de hemel turen is 1 april al bijna voorbij.

En nog eens 5 miljoen extra

De gemeente Maastricht krijgt van het Rijk nog eens vijf miljoen gulden voor het verbeteren van de bereikbaarheid van de binnenstad. Dat bedrag staat los van de vele tientallen miljoenen die al gereserveerd zijn voor de aanleg van ondergrondse parkeergarages en het verleggen van de Openbare Vervoeras. De extra vijf miljoen worden bestemd voor de mensen die wonen en werken in de binnenstad.. Er komen kleinere milieuvriendelijke stadsbussen en aan de Frontensingel wordt een groot parkeerterrein aangelegd.

Maastricht in trek

Een onderzoek van de stichting CVO (Continu Vakantie Onderzoek) heeft begin april uitgewezen dat de stad Maastricht bij Nederlanders de meest geliefde stad voor een korte vakantiebestemming is. De stad scoort zelfs hoger dan Amsterdam, Brussel en Brugge. Maastricht is vooral in trek vanwege de vele bezienswaardigheden en de vele winkels en eetgelegenheden.

Nieuwe naam Brusselsestraat

Wethouder Theo Bovens bedenkt begin april een nieuwe naam voor de Brusselsestraat: 'Via Marihuana', omdat het aantal smartshops aan de Grote Gracht en Brusselsestraat in enkele jaren tijd toenam van twee in 1992 tot 28 in het jaar 2000. In de detailhandelsnota wordt voorgesteld om het aantal verkooppunten voor geestverruimende middelen drastisch te beperken.

Dodelijke typefout

In de tweede week van april maakt het Academisch Ziekenhuis bekend dat de Heerlense Mia Schiffelers na het toedienen van een bloedtransfusie van een verkeerde bloedgroep tijdens een hartoperatie overleden is. De oorzaak ligt in het laboratorium, waar een verkeerde bloedgroep op de formulieren wordt ingevuld. Naar aanleiding van het incident wordt er door het Centraal Laboratorium voor Bloedtransfusiediensten een landelijke procedure ontwikkeld voor het toedienen van bloed in de Nederlandse ziekenhuizen.

Raadslid Piet Keijmis niet in opspraak

Fractievoorzitter Keijmis van de CDA is op 11 april door de PvdA en D'66 onder druk gezet om opheldering te verschaffen over de vorig jaar geliquideerde Stichting Ontwikkelingsmaatschappij voor Buurt-economie Maastricht (SOBM). De bestuursleden worden beschuldigd van het feit dat zij ruim een derde van het gemeentelijke subsidie van 310.000 gulden als onkostenvergoeding hebben gedeclareerd. De stichting SOBM zette zich in voor het creëren van banen voor langdurig werklozen. Later wordt het bestuur van alle blaam gezuiverd.

Raadslid Van Rens in opspraak

De CDA-Bestuur Maastricht zal geen stappen ondernemen tegen het raadslid Van Rens, die ervan verdacht wordt in het Beierse Falkenfels een schuld achter te hebben gelaten na de verkoop van het Kasteelhotel, dat hij van 1988 tot 1996 heeft geëxploiteerd. De Duitse justitie verdenkt Van Rens van bedrog wegens het niet betalen van rekeningen tot een bedrag van 20.000 gulden.

Raadslid Bijnen buiten spel gezet

Na 22 jaar gemeenteraadslid voor de PvdA Maastricht is Geurt Bijnen in april door zijn fractie buitenspel gezet. Het vertrouwen in Bijnen werd door de fractie opgezegd omdat Bijnen in de kwestie van de herinrichting van de binnenstad en Rechtstraat een minderheidsstandpunt bleef innemen. Bijnen wil het thema van het minderheidsstandpunt op hoger niveau bij de PvdA aan de orde stellen.

Eind april opent Galerie Agatos in de Rechtstraat haar deuren

Markt-Maasplan bekritiseerd

De welstandscommissie van de gemeente Maastricht heeft 11 april ernstige kritiek geuit op het Markt-Maasplan. De kritiek heeft betrekking op de aanzichten van de markt wand en het Maasfront en het verblijfsklimaat tussen de nieuwe gebouwen en aan de Gubbelstraat, waar dagelijks 1800 bussen zullen passeren. De welstandscommissie zal de problemen met de betrokken architecten Jo Coenen en Bruno Albert in een workshop bediscussiëren.

De workshop in actie

Work

In april wordt de nieuwe vestiging van **Woonpunt** officieel geopend met een aantal workshops voor huurders en relaties. De 'shop' schilderen vond gretig aftrek.

AZM vernoemt leerstoel naar professor Wellens

Het **Academisch Ziekenhuis Maastricht** heeft medio april een leerstoel ingesteld voor het onderzoek naar hart- en vaatziekten. De leerstoel is vernoemd naar de cardioloog professor **Hein Wellens**, die dit jaar met pensioen gaat. Wellens geniet internationaal bekendheid vanwege zijn onderzoek naar hartritme-stoornissen en bloedstollingsfactoren.

Camperen

Na vroegtijdige bekendmaking van de plannen van Woningstichting Servatius in de pers ten aanzien van een 'campus' bereiken de gemeente Maastricht, Universiteit Maastricht, Hogeschool Maastricht en Woningstichting Servatius 19 april een accoord over de bouw van een **studentencampus** in **Randwyck**. Vanwege het toenemende aantal buitenlandse studenten is er op korte termijn behoefte aan guesthouses. Daarnaast omvat het plan ook vijfhonderd studentenwoningen.

KOM-prijs voor Bolhoed

Het **Theater de Bolhoed** wint op 22 april de **KOM-prijs** 2000. Volgens de stichting **Kultureel Overleg Maastricht (KOM)** laat de Bolhoed de Maastrichtse jeugd op een uitstekende manier kennis maken met theater, met onder meer het vertelfestival in het Stadspark, theater in de kazematten en een Nieuwjaarsconcert. De prijs van 10.000 gulden wordt gebruikt voor het verbeteren van de kwaliteit van de **theaterproducties**.

Op eigen risico naar de kerk

Pastoor Backus van de kerk van Sint Cornelius (Borgharen) luidt eind april de noodklok. De kerk die uit 1888 dateert moet voor ruim 1 miljoen gerestaureerd worden. Omdat de situatie zo onveilig is heeft de pastoor bij de toegang tot het kerkhof al een bordje geplaatst met de tekst: 'Betreden op eigen risico'.

Hospice Trajectum geopend.

Het Hospice Trajectum aan de Abtstraat wordt 27 april geopend door burgemeester Philip Houben. Het opvanghuis is ingesteld voor de verzorging van terminale patiënten, die geen thuishulp kunnen krijgen. Het opvanghuis kan zes patiënten 24 uur per dag in een huiselijke sfeer verzorgen, dankzij de inzet van vele vrijwilligers. Het Hospice werd opgericht met steun van het Elisabeth Strouvenfonds, dat ruim 1 miljoen gulden subsidie verstrekte.

Het Hospice Trajectum

Op 28 april kiepert een afvalwagen op de Meerssenerweg om.

Voorjaarsnota zonder nieuws

In de jongste Voorjaarsnota van eind april worden weinig nieuwe plannen aangekondigd. Het gemeentebestuur wil het zelfs iets kalmer aan gaan doen, zodat er ruimte overblijft voor een spaarpotje, waarin het komende jaar 120 miljoen gulden wordt gestort. De ambitieuze plannen die in het verleden op de rails zijn gezet, zullen wel uitgevoerd worden. Bovendien worden extra ambtenaren aangehouden om de kwaliteit van het gemeentelijk apparaat te verbeteren. Het motto van de nota luidt: 'De meeste mensen overschatten wat men in een jaar kan doen en onderschatten wat men in 10 jaar kan bereiken'. Duidelijke ambtenarentaal.

OZB stijgt niet mee

Het stadsbestuur wil de OZB (Onroerend Zaak Belasting) voor het komend jaar niet laten stijgen. De waarde van de huizen is de laatste vijf jaar wel met gemiddeld zestig procent gestegen, maar de

geschatte waarde voor de OZB zal gehandhaafd blijven. Van alle Nederlandse gemeenten staat Maastricht met de hoogte van haar OZB op de vijfde plaats, een verdere stijging wordt niet bilijk geacht.

Limburgse Jagers vieren feest

Het regiment **Limburgse jagers** bestaat 28 april 50 jaar en dit wordt gevierd op het Vrijthof met een parade van tanks, pantserwagens en ander rollend materieel. 's-Avonds vindt er een parachutelanding op het Vrijthof plaats. In de Hoofdwacht kan men de wapenfeiten van het regiment middels een tentoonstelling in ogenschouw nemen.

Hoofdwacht heropend

Op het feest van de Limburgse Jagers wordt tevens de Hoofdwacht op het **Vrijthof** heropend, na een restauratie van ruim vijf maanden. De versnipperde ruimtes zijn weer omgetoverd tot riante zalen en

De vernieuwde Hoofdwacht aan het Vrijthof

deze ruimtes kregen weer de oorspronkelijke namen, zoals de soldatenwacht, de officierswacht, de commandantskamer en de krijgsraadkamer. Over de geschiedenis van de **hoofdwacht** schreef **Jos Notermans** een boekwerk in de serie Maastrichts Silhouet.

Koninklijke onderscheiding voor de koning van de Vinkenslag
Sjeng Scheffer, de ongekroonde koning van het woonwagenkamp De Vinkenslag kreeg tijdens Koninginnedag uit handen van burgemeester Houben de koninklijke onderscheiding 'lid van de Orde van Oranje Nassau'. Ruim veertig jaar heeft Scheffer zich ingezet voor de belangen van de bewoners van de **Vinkenslag** en voor het verbeteren van het imago van het woonwagenkamp.

Twee lintjes, een voor mevrouw Thijsen en een voor de heer Scheffer

Wim Kok gaf ook acte de présence

Mei

Kok in Maastricht

Minister-president Wim Kok opent op 2 mei het Centre Céramique en het naastgelegen Derlontheater aan het nieuwe Plein 1992, dat, en passant, ook door de premier officieel wordt opengesteld. Het driehoekige plein tussen het Centre Céramique en de Maas ontleent haar naam aan het Europees Verdrag dat in 1992 in Maastricht werd gesloten.

Lustrumfeest met een impuls

Begin mei viert het algemeen opvangcentrum **Impuls** haar eerste lustrum. Wethouder Veronica Dirksen overhandigt **Stichting Vrienden van Impuls** een cheque ter waarde van f 20.000,-. Impuls biedt maatschappelijke opvang dat wil zeggen onderdak en service aan mannen en vrouwen in acute huisvestings- of psychosociale nood.

Dikhout op de planken

De feestelijkheden worden ondersteund met muziek van de popgroep **Van Dik Hout** en de Salsa-slagwerkgroep 'Volle Petaj'. Vervolgens vertrekt Kok per bus naar het **Wittevrouwenveld**, waar hij op de hoogte wordt gebracht van de leefbaarheid van deze buurt, de armoedebestrijding, integratie allochtonen, gezondheidsprojecten en jeugdopvang. Tijdens het werkbezoek van premier Kok wordt de problematiek rond de **ondertunneling** van de stadstraverse verder uitgediept. Ook de sloop van de flats langs de President Rooseveltlaan behoort tot de mogelijkheden, omdat het vervangen van woningen door kantoren extra financiële middelen kan genereren.

De band **Van Dikhout** luisterde het feest bij de opening van **Centre Céramique** op

Koningin via het net beledigd

Een 17jarige Maastrichtenaar heeft koningin Beatrix via de website van de gemeente Den Haag beledigd. Omdat de aard van de beledigingen zo kwalijk was is de dader door Justitie opgespoord en werd begin mei de computer van de jeugdige hacker in beslag genomen.

Wethouder **Veronica Dirksen** overhandigt de cheque aan **Impuls**

Architect **Jo Coenen** bij de opening van **Centre Céramique**

Expositie Over-Bruggen

Deputé Eurlings en Wethouder Depondt openen 3 mei de tentoonstelling in de Wiebengahal over de Romeinse brug en de andere bruggen die in de loop der eeuwen in Maastricht over de **Maas** zijn geslagen. Beiden moeten met een schop aan het werk om een der archeologische vondsten uit de Maas bloot te leggen. De expositie laat onder meer video-opnames zien van de Romeinse brugfragmenten, die nu nog op de bodem van de Maas liggen. De titel van de expositie verwijst ook naar de overdracht van de **collectie Archeologie** van het **Bonnefantenmuseum** naar de **Wiebengahal**, waar in de toekomst het Archeologisch Centrum wordt ondergebracht.

De handel en wandel van de Kamer van Koophandel

De Kamer van Koophandel Zuid-Limburg wordt door de Staatssecretaris van Economische Zaken ter verantwoording geroepen, in verband met ontoelaatbare handel in onroerend goed rond het **Geuseltstadion**. De kamer wil de opbrengsten van deze investering gebruiken voor het wegpoetsen van de miljoenschuld van het noodlijdende **MVV**. Volgens Staatssecretaris Ybema zijn deze activiteiten in strijd met wet. De Kamer van Koophandel Zuid Limburg weet zich telkens weer in het nieuws te profileren.

Het gewraakte pand van de Kamer van Koophandel, het 'Ondernemingshuis' in aanbouw

Mosasaurus vliegt door de lucht

De fossiele resten van de **Mosasaurus** die twee jaar geleden in de **ENCI-groeve** werden ontdekt zijn op 8 mei met een 120-tons hijskraan over het **Natuurhistorisch Museum** getakeld. In de tuin van het museum wordt een glazen kubus ingericht tot 'Mosalab', alwaar het publiek het blootleggen van de kop van het voorwerelds zeemonster

van nabij kan bewonderen. Het skelet werd in 1998 ontdekt in de ENCI-groeve. Na blootlegging van het skelet zal het in de tuin van het Natuurhistorisch Museum in deze glazen kubus uitgesteld worden. De kubus wordt ontworpen door architect **Marco Scheren** en de transparante constructie kost vier ton.

Europadag Express

Ter viering van de vijftigste verjaardag van de Europese Unie rijdt de 'Europadag Express' door Nederland. Deze speciale trein start in Maastricht met vele prominente reizigers, zoals staatssecretaris Dick Benschop, Europees Commissaris **Bolkestein** en leden van het Europees Parlement. Met deze manifestatie wordt herdacht dat op 9 mei 1950 door Robert Schuman tijdens een beroemde toespraak de eenwording van Europa werd bepleit.

Foto-expositie Kim Zwarts

In de stadshal van het **Centre Céramique** wordt 12 mei de expositie 'Maastricht 148' van Kim Zwarts geopend. Zwarts heeft over de plattegrond van de stad een raster getekend met 148 vakken en op elk snijpunt van dit raster heeft hij een foto opgenomen. In deze uiterste abstractie van het stadsbeeld is een uniek tijdsbeeld van de stadsgeschiedenis vereeuwigd. De expositie gaat vergezeld van een catalogus die uitgebracht is door de Rotterdamse uitgeverij 010.

Hubertus van zijn voetstuk gevallen

Het bronzen standbeeld van **Sint Hubertus** aan de **Wilhelminasingel** is in de nachtelijke uren van 13 mei door drie studenten van zijn sokkel gestoten. Na de vernielingen aan de beelden van de **Mestreechter Geis** en de **Wiekeneer** werd Hubertus het volgende slachtoffer van de beeldenstormers. De **studenten** zijn aangehouden en zullen voor de schade moeten opdraaien.

Maastrichtse honden verwend

De **Burgerwerkgroep Hondenbeleid** bestaat 15 mei 10 jaar en viert dat met een ludieke actie: alle Maastrichtse honden krijgen een pretpakket aangeboden. De feestdoos is gevuld met lekkernijen en speeltjes. Er is gerekend op 8000 honden en de eerste felicitatiedoos wordt uitgereikt door wethouder John Aarts.

Hoeveel hondenvakketten zouden er zijn uitgedeeld?

Een lege **Hubertus**plaats bij het Mariastandbeeld

Plein 1992 moet opnieuw betegeld worden

Het Plein 1992 zal voor een groot deel opnieuw betegeld moeten worden, want te zwaar beladen vrachtwagens hebben de natuurstenen betegeling stukgereden, terwijl er ook enkele lekkages in de onderliggende parkeergarage zijn geconstateerd. Omdat het plein nog niet aan de gemeente is overgedragen, zal het ABP als opdrachtgever eerst de schade laten herstellen.

Maastricht krijgt tropenkliniek

In samenwerking met de GGD, het Academisch Ziekenhuis Maastricht en het Rotterdamse Havenziekenhuis wordt eind mei de Travel Clinic Maastricht opgericht. Het instituut zal voor Limburg een kenniscentrum voor tropische ziekten ontwikkelen en hier zullen in de toekomst ook de reizigersvaccinaties plaatsvinden.

Romeinse pan uit de Maas gevist

Tijdens de tweede duikcampagne door het Nederlandse Instituut voor Scheeps- en Onderwaterarcheologie (NISO) zijn nieuwe resten van de Romeinse brug uit de Maas opgevist. Bij de bouwfragmenten bevond zich ook een Romeinse dakpan met een stempel van het Romeinse Rijnlegioen, waarmee volgens de stadsarcheoloog Titus Panhuysen onomstotelijk de betrokkenheid van het Romeinse leger bij de bouw van de brug is aangetoond.

Wat heeft een dakpan met een brug te maken?

Het zicht op de Maasbodem was nog geen meter

De beschadigde tegels op Plein 1992

Inspraak op internet

Via het internet kunnen de inwoners van Maastricht hun mening kenbaar maken over de bereikbaarheid en de leefbaarheid van de Maastrichtse binnenstad. Deze eerste digitale inspraakronde kan via de gemeentelijke website 'www.maastricht.nl' ingediend worden. De reacties worden toegevoegd aan de nota Bereikbaarheid Binnenstad.

MVV weer terug in de eerste divisie

In de na-competitie verliest MVV wedstrijd na wedstrijd, zodat FC Groningen al in een vroeg stadium de leiding overneemt. Als het al te laat is herstelt MVV zich en wint met 0-1 van Heracles, zodat de afgang toch nog met opgeheven hoofd kan plaatsvinden.

Opera Zuid naar de Lambertuskerk

Momenteel wordt onderzocht of Opera Zuid in de toekomst in de **Slegt-Lambertuskerk** gehuisvest kan worden. De Opera Zuid repeteert nu in de Kruisherenkerk, maar die wordt nu gerestaureerd, waarna er hier geen plaats meer voor Opera Zuid is. Het Bisdom en het Parochiebestuur zijn enthousiast over deze bestemming en ook directeur **Jan Nijsten** van Opera Zuid is zeer positief over de mogelijkheden die de Lambertuskerk biedt. Alleen moet de kerk nog steeds gered worden van instortingsgevaar.

Na diverse sponsoracties kan Bert Buis, de kindertelevisie van het AZM nieuwe apparatuur aanschaffen.

D'n Hiemel weer open.

De **discotheek D'n Hiemel** opent de poorten voor jongeren van 15 tot 20 jaar. Voorlopig is d'n Hiemel alleen op zaterdagavonden geopend en het is de bedoeling dat de bezoekers zelf het programma bepalen, net zoals dat 25 jaar geleden ook gebeurde in de Jongerenvereniging Berghmans aan de Bredestraat en Kombi in de Capucijnengang. Het initiatief voor deze revival werd genomen door **Roger Niël** en **Jean Wijsen**.

Niet meer snel naar Luik.

De Belgisch **Buurtspoorwegen** beëindigt eind mei de sneltreinverbinding tussen Maastricht en **Luik**, omdat deze niet rendabel is. De trein werd in 1998 ingesteld voor de aansluiting op de hoge snelheidslijn naar Parijs. Minister Netelenbos van Verkeer wil geen extra middelen inzetten voor het behoud van de sneltrein, omdat het tijdsverschil met de stoptrein maar vier minuten bedraagt.

In mei veroorzaakt een forse storm dito schade.

Oehoe-toerisme

Na het drugstoerisme en het rampentoeurisme heeft Maastricht nu ook het Oehoetoerisme op het programma. Met tientallen komen de vogelliefhebbers dit voorjaar naar de ENCI-groeve om het Oehoepaar en hun twee kulkens met verrekijkers en telescopen te begluren.

Stad zonder Camping?

Bij de presentatie van het plan voor de herinrichting van de Dousberg op 30 mei blijkt er geen plaats meer aanwezig voor de bestaande camping, volgens het Sociaal Fonds Bouwnijverheid, dat 130 miljoen gulden wil investeren in de herinrichting van de berg met 350 vakantiewoningen en een overdekte tennishal.

De Europees Kampioenschap Voetballen gekte slaat toe. Hier trotse bewoners van de Stadhoudersstraat

Juni

De grasmat in de Knijnspiep

Ook Maastricht raakt in de ban van de Europese kampioenschappen voetballen. Overal zijn de winkels en café's versierd in oranje kleuren. Marc van Well van het café de Knijnspiep heeft een groene grasmat voor de tap laten leggen, met witgekalkte lijnen en cornervlaggen om mee te dingen in een landelijke wedstrijd, uitgeschreven door een TV-zender. De leukst versierde kroegen, waaronder ook de Knijnspiep, komen op de buis.

Reuzenfeest

Op 3 en 4 juni wordt in Maastricht voor de zesde keer het Reuzenfeest gehouden, met als thema: 'Mie es 2000 jaor Mestreech'. Op zaterdag wordt er op het Vrijthof een Middeleeuwse Jaarmarkt gehouden en op zondag trekt een grote stoet van Reuzen uit binnen- en buitenland door de Maastrichtse binnenstad. De stoet wordt aangevuld met tal van verenigingen en plaatselijke en regionale bestuurders en bekendheden, allen in middeleeuws kostuum. Zoals gebruikelijk duurt de optocht uren. Op de Markt wordt met een reuzendans het reuzenfestijn afgesloten.

Reuzen in duplo

Overlast

5 juni gaan de Maagdendries en Cabergerweg op de schop en zullen een paar nachten gesloten worden. Dit is de zoveelste kuil in Maastricht. Emmaplein geherstructureerd, Statensingel opgeknapt. Medoclaan en d'Artagnanlaan krijgen fietsstroken en een rotonde. Maastricht is op zoveel plaatsen opgebroken, dat er nauwelijks nog een doorkomen aan is.

Reuzen op de Servaasbrug

Rijk weigert bijdrage Archeologiecollectie

Staatssecretaris R. van der Ploeg weigert een bijdrage van zeven miljoen gulden voor de inrichting van de **Wiebengahal** tot Internationaal Archeologisch Centrum, omdat er volgens hem geen 'subsidiëtel' aanwezig is. Volgens wethouder Leenders van Cultuur zal er nu naar andere subsidiemogelijkheden gezocht worden, waarbij hij denkt aan een samenwerkingsverband van de drie zuidelijke provincies en de gemeenten Den Bosch, Breda, Tilburg en Eindhoven. Wat hebben onze noorderburen met de Maastrichtse archeologische collectie te maken?

Van der Valkhotel geopend

Het luxueuze **Van der Valkhotel** aan de **Nijverheidsweg** is begin juni geopend door Wethouder Leenders. Het nieuwe hotel is het 66ste

hotel van het familieconcern van Van der Valk. In het hotel zijn 80 kamers ondergebracht en een deel van de begane grondverdieping is als kantoor van Libertel ingericht. Het ontwerp van het hotel is van **W. van der Vis** van het architectenbureau PBV.

Maastricht krijgt Toon Hermanshuis

Na Sittard en Venlo krijgt Maastricht als derde Limburgse stad een **Toon Hermanshuis**. Deze instellingen zijn bestemd voor de verzorging van ernstige kankerpatiënten. Het huis dat vernoemd is naar de in april overleden cabarettier zal gevestigd worden in het monumentale pand **Sint Servaasklooster 33**.

Het gebouw van de **Rijksgebouwendienst** aan de bocht van de **Franciscus Romanusweg** wordt bestemd als **AZC/Asielzoekers Centrum**.

Kraanwater is ook lekker

Een test van de Consumentenbond heeft begin juni aangetoond dat, als men in verschillende Maastrichtse café's Spa bestelt, het drankje rechtstreeks uit de waterkraan wordt getapt. Zowel bij Britannique, Aux Pays Bas, Charlie's en bij de Dikke Dragonder zit er leidingwater in plaats van mineraalwater in het glas. De eigenaar van Charlie's ziet er geen probleem in dat hij f 2,25 vraagt voor een glaasje water, want het Maastrichts leidingwater is namelijk heel erg lekker! Later zal blijken uit een landelijk onderzoek naar mineraalwater en leidingwater dat het Maastrichtse leidingwater qua smaak en kwaliteit inderdaad hoog scoort.

Nu ook lucht aan de bar

Tijdens een manifestatie in de **Platte Zool** op 13 juni is het fenomeen **Zuurstofbar** ook in Maastricht geïntroduceerd. Voor 15 gulden kan men een kwartier lang schone lucht uit een zuurstoftank opsnuiven. Na dat kwartier zou men zich fitter dan ooit te voren moeten voelen. Aan de zuurstof is een vleugje eucalyptusessence toegevoegd, dus gebakken lucht is het zeker niet.

Via Jecore

16 juni opent Wethouder John Aarts een grensoverschrijdende fietsroute langs de **Jeker**. De route is 35 km lang en loopt van Maastricht via Riemst en Bassenge naar Tongeren. In het gemeentehuis van Rouleuge-sur-Geer (Rukkelingen aan de Jeker) wordt de 'Via Jecore' officieel onthuld.

Dode Zee in het Bonnefantenmuseum

Zes prominente kunstenaars die voor de Vincent van Gogh Bi-annual Award for Contemporary Art zijn genomineerd hebben een expositie in het Bonnefantenmuseum ingericht. Het meest opmerkelijke kunstwerk is de zogenaamde 'Riesenspsychotank' van de Duitse kunstenaar Carsten Höller. Hij vulde een kunststof bad met 4000 liter water en 1500 kilo zout en imiteert hiermee de Dode Zee. Het is de bedoeling dat de bezoekers ook een bad nemen.

Vier bejaarde misdienaars

In de Hoogmis op 18 juni in de Basiliek van Sint Servaas assisteren de broers Walther (76), Jean (73) Lon (71) en Ton (70) **Duchateau** als misdienaar tijdens de jaardienst van hun ouders. De broers waren in hun jeugd ook alle vier al misdienaar van de Servaaskerk. Jean Duchateau is voor deze gebeurtenis helemaal uit Australië overgekomen.

Maastricht aan Zee

In het kader van **Maastricht International Poetry Nights** medio juni worden in het **Bonnefantenmuseum** optredens van bekende dichters uit binnen- en buitenland verzorgd rond het Thema Maastricht aan Zee. Uitgenodigd zijn dichters uit bekende havensteden en ook het thema van deze ontmoeting is de zee. Het thema en de titel verwijzen naar de periode dat op de plaats van Maastricht zestig miljoen jaar geleden een krijtzee heeft gelegen.

Maastrichtse binnenstadstuinen open

Op initiatief van de serviceclub **Lions Maastricht Euregio** zijn 18 Maastrichtse binnenstadstuinen voor het publiek opengesteld. Voor 25 gulden kan men in het weekend van 17-18 juni deze tuinen bezichtigen. De opbrengst van deze actie gaat naar de stichting Het Limburgs Landschap en de stille armen van Maastricht.

Maastricht in de ban van Tacoyo

Vierhonderd deelnemers van de Tacoyodemonstratie liggen op 18 juni uitgestrekt op het **Vrijthof**. De bewegingsleer Tacoyo werkt stressverlagend: het is een combinatie van Oosterse ontspanningsoefeningen en Westerse conditietraining. Op initiatief van **Harrie Steijns** wordt de stressreducerende Tacoyo nu ook in Maastricht een geliefde training.

VVV krijgt dependance in Wyck

De VVV Maastricht opent in 2001 een dependance op de oostelijke Maasoever. Het nieuwe kantoor aan de Stationsstraat moet de hoofdvestiging in het Dinghuis ontlasten. Naar verwachting zal het nieuwe kantoor jaarlijks door ruim honderdduizend toeristen bezocht worden. Volgens een recent onderzoek van het research Instituut voor Toerisme is Maastricht nog steeds een geliefd trekpleister voor toeristen.

Maastricht in het Capitool

Maastricht en het omringende heuvelland worden in de internationale Capitoolreeks opgenomen. De Maastrichtse gids zal in 2001 verschijnen in een oplage van 5000 exemplaren in een Nederlandstalige en Engelstalige versie. De gids werd mogelijk gemaakt dankzij een subsidie van 450.000 gulden van de Gemeente Maastricht, de Provincie Limburg, Kamer van Koophandel en het LIOF.

Met Pinksteren wordt de Excellence Life-style beurs in de open lucht in Pietersheim gehouden. De openingsavond is een dolle boei. Opéra Comique Maastricht zal vier dagen lang de beurs opluisteren met maar liefst 50 optredens verdeeld over vier dagen en vier podia.

Bezwaar tegen bebouwen vestingterrein

Volgens de Stichting Vestingstad Maastricht en de landelijke Vestingstichting Menno van Coehoorn brengt de gemeente Maastricht onherstelbare schade toe aan de vestingwerken door op het glacis van het vestingterrein aan het Erfprinsbastion en de Acht Zaligheden luxe villa's te bouwen. De bouw van vier appartementencomplexen en twintig patiowoningen zijn voor het jaar 2002 gepland.

Maastricht krijgt 6 extra koopzondagen

Maastricht krijgt er tot het jaar 2005 jaarlijks zes koopzondagen bij. Met dit gebaar worden de winkeliers van de binnenstad gecompenseerd voor de gederfde inkomsten die de herstructurering van de binnenstad zal veroorzaken. De Federatie Ondernemersverenigingen

Maastricht is teleurgesteld dat de actie alleen voor de winkels in de binnenstad geldt.

Museum vol mummies

In het Natuurhistorisch Museum is de zomerexpositie gewijd aan mummies. De tentoonstelling 'Mummies als Toevalstreffer' handelt vooral over mummies van dieren die door toevallige conserveringsomstandigheden in de natuur zijn ontstaan. Een van de boeiendste objecten is de zogenaamde Buchheimer rattenkoning uit het Museum in Altenburg. Deze mummie bestaat uit 32 ratten die met de staarten verknoopt zijn.

Maastricht in de ban van het EK2000

Maastricht raakt in de ban van EK2000, dankzij de opvallende acties van Maastrichtenaar **Boudewijn Zenden**, die in het duel tegen Frankrijk de winnende goal scoorde. Her en der hangen reusachtige portretten van de profvoetballer in zijn geboortestad en bij zijn vader **Pierre Zenden** staat de telefoon roodgloeiend. De regerend wereldkampioen werd 24 juni dankzij de treffer van Zenden met 3-2 verslagen.

Aankoop voor Noordwest-Entrée

De gemeente koopt voor tien miljoen gulden de panden aan de noordzijde van de Boschstraat op in verband met de ontwikkelingen in het project Noordwest-Entrée. Het bouwblok tussen de afrit van de Noorderbrug en het Bassin omvat hoofdzakelijk fabrieksgebouwen van de Sphinxfabriek, weliswaar wel nog in gebruik als repetitieruimte van de **harmonie Kunst door Oefening** en energiecentrale van de Sphinx. Daarnaast betreft het de panden Boschstraat 1, 3 en 5, beter bekend als **Hotel De Ossekop**. Eigenlijk, als het aan de Sphinx ligt, willen zij best wel vertrekken uit deze centrale plaats in Maastricht, mits zij een betaalbaar en bruikbaar alternatief in Maastricht of de periferie kunnen verwerven. Want, de **Sphinx** wil wel Maastrichts blijven.

Publicatie over het Sphinxterrein aan de Boschstraat

De **Werkgroep Industriële Archeologie Maastricht (WIAM)** heeft na een jarenlange voorbereidingstijd een studie gepubliceerd over de fabrieksgebouwen op het **Sphinxterrein** aan de Boschstraat. Het terrein vormt het binnenstedelijk gebied van het grootschalige stadsvernieuwingsproject van de **Noordwest-Entrée**. Met deze studie hoopt de WIAM dat in de toekomstvisie voor de ontwikkeling van dit gebied ook aandacht aan de vroege industrialisatie van Maastricht wordt besteed.

Foto's van Simays

In het Centre Céramique is een expositie geopend over het werk van de Maastrichtse fotograaf **Alexander Simays** (1865-1944), die in het begin van de twintigste eeuw de monumenten in de Maastrichtse binnenstad op de gevoelige plaat heeft vastgelegd. Ter gelegenheid van de expositie verscheen een catalogus van de hand van **I. Evers**, getiteld: 'Maastrichtse Monumentenzorg in zwart/wit'.

Anders lezen Punt

Als eerste bibliotheek in Limburg start de **stadsbibliotheek** een **Anders lezen Punt**, waar blinden en slechtzienden ook van de diensten van de bibliotheek gebruik kunnen maken. Er zijn grote letterboeken, ingesproken boeken, tijdschriften en kranten, alsmede aangepaste voorzieningen voor internet-gebruik. Het Anders lezen Punt wordt gefinancierd door het Ministerie van OCW.

Op 1 juli worden de jubilarissen van *Harmonie Petrus en Paulus* samen met hun familie geeerd.

Juli

Een pas voor de Hemel

De Jongerendisco *D'n Hiemel* voert een pasjesregeling in om probleemjongeren buiten de deur te houden. Volgens de *Stichting D'n Hiemel* is de maatregel niet het gevolg van de overlast die jongeren in de omgeving van de *St. Bernardusstraat* veroorzaken, maar is de pas voornamelijk bedoeld om de veiligheid in de discotheek te waarborgen.

Architectuurprijs voor Rijkswaterstaatgebouw

De Maastrichtse Architectuurprijs 2000 is uitgereikt aan **Hubert-Jan Henket** voor zijn ontwerp van het **Rijkswaterstaatgebouw** op het Céramiqueterrein. Voor deze prijs waren ook de gebouwen van WML van architect **Jo Janssen** en het Medirevagebouw van **Arno Meys** genomineerd. Het gebouw van Henket heeft een uniek ventilatiesysteem met vier zonnecollectoren, die als glazen piramides op het dak rusten.

De Trichter uitgereikt

Op 7 juli krijgt de heer **P. Paulussen** (71) uit Heer de **Trichter** uitgereikt als erkenning voor zijn activiteiten voor de Vakbeweging NVV en zijn dertienjarige lidmaatschap van de Raad van Uitkeringsgerechtigden.

Drama aan de Helpoort

Een inspectie liet uit de toren van de Helpoort naar beneden viel heeft de 22-jarige Spaanse student **Elena García Hernando** noodlottig getroffen. Zij bracht op 7 juli een bezoek aan Maastricht samen met haar ouders, die zij graag de historische monumenten wilde laten zien. Het luik viel, doordat een jongen ongeoorloofd het luik heeft losgemaakt. Elena, die in Tilburg economie studeerde, overleed op 8 juli aan haar verwondingen in het Academisch Ziekenhuis.

De stad met de zachte Gay

Het jaarlijkse Homo-festijn **de Gay Pride Day** heeft dit jaar ruim 12.000 deelnemers getrokken. Na afloop van de homoparade op 9 juli werd zangeres **Imca Marina** op de Markt tot koningin-moeder aller homo's uitverkoren.

Cannerberg 'clean'

Een inspectie-onderzoek van Defensie heeft aangetoond dat de afvaldepots van het voormalige NAVO-hoofdkwartier in de Cannerberg niet schadelijk voor gezondheid en **milieu** zijn. In deze rapportage is de asbestvervuiling niet opgenomen. Wel wordt nog onderzocht in hoeverre de vervuilde depots uit de berg verwijderd kunnen worden.

Britten in Maastricht

Honderd Britse touroperators en reisagenten bezoeken medio juli een congres in Maastricht, dat door het Euro-image een negatieve bijklank in Groot-Britannië heeft. Van alle Britse toeristen die ons land bezoeken, komt slechts vijf procent naar Maastricht. Het toeristisch congres moet meer Britse toeristen er toe brengen Maastricht te bezoeken.

De plaats waar het noodlottige ongeval gebeurde

Casino Hoogenweerth gesloten

De **Sociëteit Kasteel Hoogenweerth** heeft het casino gesloten, nadat door de belastingdienst een inval in het kasteel is gedaan en enkele speeltafels in beslag zijn genomen. De belastingdienst heeft een eerste aanslag opgelegd van ruim vier ton aan niet betaalde loonbelasting. Het besloten casino van kasteel Hoogenweerth was alleen toegankelijk voor de leden van de ten behoeve van het casino opgerichte sociëteit.

Studentenvereniging **Saurus** fietst in juli geld bij elkaar voor Unicef.

Roeie Pierre al in de zeventig

De kunstenaar en stadsfiguur **Pierre Geijssen**, beter bekend als 'Roeie Pierre' is 20 juli 70 jaar geworden, ondanks de dagelijkse tochten langs de café's aan de Tongersestraat, Brusselsestraat en de Kakeberg. Zijn lijfarts Frank Smits, heeft voor **Roeie Pierre** een strak schema opgesteld, zodat hij nergens meer dan drie borrels kan bestellen. Dankzij dit schema wordt hij wel honderd.

Dubbeldekkerbus in Maastricht

Maastricht heeft sinds eind juli er een nieuwe toeristische attractie bij gekregen: de blauwe dubbeldekkerbus die **Rederij Stiphout** en het Vierlandenpunt te Vaals in Engeland hebben aangekocht. Na een grondige opknapbeurt rijdt het 35 jaar oude voertuig nu door de smalle straatjes van Maastricht.

De twintigste eeuw

De eerste jaren van de twintigste eeuw geven heel wat bouwactiviteit in de stad te zien. In het jaar 1900 wordt het terrein Achter de Molens verbreed en tevens de voormalige Hertogsmolen Achter de Molens gesloopt. Ook de aanleg van de singelroute rond de stad vordert: in 1903 wordt de eerste fase van de Hertogsingel (oostzijde) en de Statensingel (westzijde) voltooid. De armoe-dige muurhuisjes aan het Lang Grachtje worden het jaar erna gesloopt, terwijl drie jaar later (1907) de eerste echte woningwet-woningen aan het Volksplein worden gebouwd, hetzelfde jaar overigens waarin de St. Aloysiuschool aan de Brusselsestraat wordt gebouwd. Vier jaar later gevolgd door (1911) opnieuw een school: de nieuwbouw van de Ambachtsschool aan de St. Maartenslaan in Wyck.

In 1912 bouwt Wiebenga de thans naar hem genoemde hal op Céramique-terrein.

M. Granpré Molière bouwt in 1914 het PTT kantoor; in dat jaar kan ook na de slechting van de vestingwerken, de eerste kerk buiten de muren tot stand worden gebracht, de St. Lambertuskerk.

In hetzelfde jaar dat de Marechausseekazerne aan de Scharnerweg wordt gebouwd (1915), wordt ook het hoofdstation ter plekke van de voormalige spoorovergang in het verlengde van de Stationstraat voltooid en op 7 mei in gebruik genomen. Het jaar daarna (1916) start men de bouw van de Tapijnkazerne.

Midden in oorlogstijd (1917) spreekt Dr Henri Poels zijn beroemde Noodkistrede uit waarin hij de nooddrufte omstandigheden van de vele honderden die – de welhaast tot norm voor arbeiderswoningen geworden – éénkamerwoningen in de industriestad Maastricht ten felste verkettert.

De onthulling van het monument van J.P. Minckelers op 16 juli 1904

Op 10 juli 1904 eert Maastricht een van zijn belangrijkste burgers: het standbeeld van Jan Pieter Minckelers, uitvinder van het lichtgas, (met de gasvlam) wordt onthuld aan het begin van de Boschstraat. In 1920 wordt Anna Cornelia Wynandst als het eerste vrouwelijke lid voor de socialisten in de gemeenteraad gekozen.

Maastricht groeit inmiddels: in 1920 worden de gemeenten St. Pieter, Oud-Vroenhoven en gedeeltes van de gemeenten Meerssen (Limmel), Heer (Scharn) en Gronsveld (Heugem) geannexeerd. Ook het stadspark groeit, want in 1922 krijgt het zijn inmiddels roemruchte berenkooi, waarin jarenlang de heren Max en Pol huisden. Het warenhuis van W.H.Maussen – een begrip in de stad en omliggende dorpen – gelegen in de Wijcker Brugstraat viert in 1921 zijn veertigjarig bestaan; begin jaren 1980 sluit het bedrijf voorgoed zijn poorten.

Van 1921-1923 vindt de eerste bouwcampagne plaats van de voor Maastrichtse begrippen revolutionair vormgegeven Koepelkerk naar ontwerp van twee jonge architecten, A. Boosten en J. Ritzen; de tweede voltooiende bouwfase zal pas volgen in 1953. In de zomer van 1929 breekt de 'Zinkwitstaking' uit die van juli tot oktober duurt.

In 1930 gaat de bouw van het Eifelgebouw voor de Sphinx sanitairfabriek aan de Boschstraat naar een ontwerp van A. Knols van start. In hetzelfde jaar is duidelijk geworden dat de stad een tweede Maasbrug zal krijgen en daartoe moet de bebouwing tussen Gubbelstraat en Hoenderstraat worden gesloopt om ruimte te scheppen voor de afrit van de brug. Die zal exact komen op de plek van de Drie-Emmerstraat en de Kwadevliegenstraat.

In 1930 start de bouw van de pijlers van de Wilhelminabrug

Architect Bremer ontwerpt de Wilhelmina-brug die van 1930-1933 wordt gebouwd. Overigens niet dan nadat men van het onzalige idee is afgestapt de oude Maasbrug af te breken. Pas vanaf deze tijd draagt die brug de naam Servaasbrug. In dezelfde drie jaar en naar ontwerp van dezelfde architect komt de nieuwbouw van het Gouvernementsgebouw aan de Bouillonstraat tot stand.

Ook in 1933 wordt het Sportfondsenbadhuis aan de Wilhelminasingel gebouwd en wordt Slevrouwe verheven tot 'basilica minor'.

Voor de kanalisatie van de Maas en het transport over de rivier worden van 1934-1935 het Julianakanaal en de stuw in de Maas bij Limmel aangelegd. Maastricht haalt de wereldpers in 1936 wanneer een van haar zonen de Nobelprijs voor scheikunde in de wacht sleept: Pie de Bijze.

Nog net voor het uitbreken van de oorlog in 1938 bouwen de Jezuiten aan de Tongersestraat naar ontwerp van A. Swinkels een nieuwe kerk. In dit jaar besluit de gemeente de stadsvlag te wijzigen door minder rood en de ster te vervangen door een witte baan. In het mobilisatiejaar 1939 wordt een stedenbouwkundig plan gepresenteerd voor de restauratie van het verpauperde Stokstraatkwartier. Door de oorlog komt daar voorlo-

pig niets van terecht. Immers op 10 mei 1940 rollen de Duitse tanks de Limburgse hoofdstad binnen. De stad heeft relatief weinig verwoestingen ondergaan tijdens de tweede wereldoorlog met uitzondering van een tweetal zware bombardementen. Een ervan vaagt het 'Kreyendorp' nabij de KNP van de kaart en het tweede –een Amerikaans bombardement op 18 augustus 1944–, vlak voor de bevrijding, een deel van Wijk langs de oevers van de Maas. Maastricht is de eerste grote stad van ons land die door de Amerikanen wordt bevrijd: Wijk op 13 september

1944 en de stad Maastricht een dag later.

In 1947 wordt een groot Mariacongres in de stad gehouden. Het monument op de kruising van de Wilhelminasingel en de Stationsstraat, overigens pas onthuld in de vroege jaren 1950, herinnert nog altijd aan dit congres.

Van 1949-1953 wordt een begin gemaakt met de planning van de sanering van het Stokstraatkwartier. Inmiddels (1950) beschikt de stad ook over een nieuw modern ziekenhuis, St. Annadal.

Ondanks dat de Servaasbrug door de Mobilisatie Strijdkrachten opgeblazen wordt steekt de Duitse infanterie in 1940 de Maas over

Stadsarchitect Van de Venne ontwikkelt in 1954 in samenwerking met Dingemans en Viegen het idee van een aantal 'satelliet wijken' gegroepeerd rond parochies in Maastricht West. In 1955 wordt de middentoren van de Sint Servaas door brand verwoest.

De fraai gevormde Kennedybrug vlak na haar voltooiing

In hetzelfde jaar waarin de AOW van Willem Drees een feit wordt (1956) wordt het bejaardentehuis Aldenhof aan St. Servaasbolwerk naar ontwerp van J. Huismans gerealiseerd.

Een jaar later 1957 gaat men van start met de sanering en restauratie van het Stokstraatkwartier; de uitvoering van dit plan zal tot 1973 duren.

In de late jaren vijftig (1959) wordt de nieuwbouw gerealiseerd van het vermaarde kunstinstituut, de Jan van Eyck-academie. Frits Peutz mag zich de architect van dit moderne gebouw noemen.

Vijftien jaar na de oorlog begint men in 1960 met de sanering van een andere voormalige verpauperde (arbeiders)wijk, het Boschstraatkwartier; de uitvoering van dit plan zal duren tot 1984. Eveneens in 1960 komen het huidige Stadskantoor, het gebouw van het GAK en van Provinciale Waterstaat tot stand.

Infrastructureel is het kanaal Maastricht-Luik inmiddels overbodig. Het kanaal wordt 1962-1963 dan ook gedempt. In 1964 betrekken de gemeentebedrijven hun nieuwbouw aan de Maagdendries. De stad krijgt in de jaren zestig een derde brug; van 1965-1968 wordt de John F. Kennedybrug gebouwd, waardoor een deel van het fraaie Villapark zijn karakter verliest.

Het tweede belangrijke kunstinstituut van Maastricht wordt in 1965 gehuisvest in een nieuw gebouw; de molen van Dolk wordt gesloopt en binnen de contouren van dit oude gebouw verrijst het nieuwe Conservatorium onder de bezielende leiding van Willem Hijstek. Voormalig Maastrichts wethouder Mr A. Baeten treedt in 1967 aan als burgemeester van de stad.

Een misser is in 1968 de sloop van het negentiende eeuwse Stedelijk Lyceum en Gymnasium aan de Helmstraat; de op die plek gerealiseerde nieuwbouw 'Entre Deux' verdient bepaald geen schoonheidsprijs.

In 1970 besluit het kabinet tot oprichting van een achtste medische faculteit in Maastricht, in feite de komst van een heuse universiteit. Maastrichtenaar Sjeng Tans, prominent PvdA politicus, wordt voorzitter van de commissie voorbereiding medische faculteit, die de komst van de 'achtste' gaat voorbereiden.

Fel bestreden, maar onvermijdelijk is in 1970 de annexatie van de gemeenten Heer, Amby, Borgharen en Itteren. In maart wordt de eerste heijpaal geslagen voor de aanleg van de wijk Daalhof en in september opent het shoppingcenter 'Brusselsepoort' haar poorten, het tot dan toe grootste overdekte winkelcentrum van ons land.

In 1970 start de nieuwbouw van Molenhof naar ontwerp van Snelder en krijgt de stad twee grote parkeergarages: een aan de Gubbelstraat en (1970-1972) start men met de aanleg van de parkeergarage onder het Vrijthof. Op 9 mei 1972 kan het geheel gerestaureerde Bonnefantenmuseum in gebruik worden genomen. In dit jaar omvat de stad een gemeenschap van 112.500 inwoners.

In april 1973 verricht prins Claus de officiële opening van het gerestaureerde Stokstraatkwartier door de onthulling van een beeld van Arthur Sproncken op het pleintje 'Op de Thermen', terwijl prinses Margriet in september de nieuwbouw van het psychiatisch centrum Vijverdal opent. De in 1748 vervaardigde maquette van Maastricht wordt geëxposeerd in het Bonnefantenmuseum en trekt 28.000 bezoekers. Het initiatief wordt genomen een copie van de maquette te laten bouwen. Op de derde carnavalsdag wordt voor het eerst op het Vrijthof het 'Zaate Hermeniekens Concours' georganiseerd. In oktober volgt een grootscheepse demonstratie tegen de voorgenomen vestiging van een raffinaderij in Ternaaien. In augustus 1973 wordt het ingrijpend gerestaureerde Spaans Gouvernement geopend als museum en onderko-

men voor de collectie Wagner-De Wit.
Nog veel meer nieuwbouw volgt in de jaren zeventig:

1973 het zwembad de Dousberg wordt voltooid,

1974 de (inmiddels alweer gesloopte) Eurohal op de Griend,

1974-1976 het verpleeghuis Klevarie,

1975 de parkeergarage Maasboulevard aan de OLV-Wal,

1976 Nieuwbouw Stadsbibliotheek Nieuwenhof en restauratie Stadsarchief (inmiddels verhuisd naar het Centre Céramique) en in hetzelfde jaar wordt Hotel Maastricht naar ontwerp van A.Meijs gebouwd.

Januari 1974: de mooiste meisjes komen uit Maastricht... de twintigjarige Nicoline Broeckx wordt tot Miss Holland gekozen. Bij de gemeenteraadsverkiezingen verdubbelt de PvdA haar zetelaantal van vijf naar tien zetels. Op 16 september 1974 gaat de medische faculteit van start; de komst van een universiteit ligt in het verschiet.

In november 1975 wordt het nieuwe huis van bewaring, het 'Hilton van Limmel' geopend. In de Eurohal wordt de eerste Pictura georganiseerd, een verkoopbeurs van oude kunst en voorloper van TEFAF. De Maastrichtse binnenstad wordt voetgangersdomein. Op 11 september 1975 geeft de Tweede Kamer officieel het startsein voor een Limburgse universiteit met de toen vernieuwende methode van probleem georiënteerd studeren. 1976 is een cruciaal jaar voor de stad: de langverwachte Rijksuniversiteit Limburg (RUL), de omstreden 'achtste' faculteit, wordt tijdens een officiële zitting in de Sint Servaaskerk door koningin Juliana geopend (9 januari 1976); sinds 1996 herdoopt in Universiteit Maastricht (UM). In dit jaar valt een ministeriële beslissing tot sloop van de panden tussen Boschstraat en Bassin, tegen het advies van de Monumentenraad in, die vervolgens en bloc aftreedt. Het plan wordt vervolgd met de nieuwbouw

van het Boschstraat-Oostkwartier naar ontwerpen van Boosten-Rals tussen 1976 en 1986.

De veiligheid van de kerkgangers kan in de Sint Lambertuskerk niet langer gewaarborgd worden. De kerk (uit 1916) wordt gesloten.

In de historische binnenstad wordt in 1977 nieuwbouw gepleegd in de Ridderstraat aan de Bisschopsmolengang naar ontwerp van Satijn. Drie jaar later (1980) wordt het Mabro-terrein gesloopt en aansluitend bebouwd met de Honderdmarck naar ontwerp van architect Dautzenberg. In dit jaar wordt de inmiddels wekelijkse zaterdagochtend rommelmarkt in de Stationsstraat voor het eerst gehouden. In 1981 gaat de grootscheepse restauratiecampagne van de Sint Servaas van start en is Maastricht op 23 en 24 maart even hoofdstad van Europa als de Europese regeringsleiders in de stad bijeen zijn voor een topconferentie... velen, voornamelijk journalisten houden er een salmonella vergiftiging aan over. De start van de juridische faculteit in dat jaar betekent een verrijking van het universitaire leven in de stad, terwijl de officiële opening in januari van het Europese Instituut voor Bestuurskunde het Europees/Internationale karakter van de stad nogmaals benadrukt.

In september 1982 presenteren 50 restaurateurs van naam zich op het eerste Preuvenement; het zal een jaarlijks terugkerend culinair festijn worden op het Vrijthof. Aan de Houtmaas legt de stadsarcheoloog een ronde Romeinse toren bloot, zodat eindelijk de juiste omvang van de Romeinse nederzetting Trajectum ad Mosam kon worden vastgesteld. Het LSO wordt met opheffing bedreigd en geeft een 'protest-concert' op Slavante.

De stad krijgt tenslotte een vierde brug: van 1981-1984 wordt de Noorderbrug aangelegd. De alom geliefde Mestreechter Staar

en het LSO vieren beide in 1983 hun 'eerste' eeuwfeest. De grote Limburgse kunstexpositie 'Trajecta 83' brengt heel wat artistieke gemoederen in beweging. Een nieuwe 'Grammeer' voor de Sint Servaas wordt gegoten in de klokkengieterij van Asten.

Voor het eerst wordt het sindsdien jaarlijkse Festival religieuze muziek (Musica Sacra) gehouden in september.

1984: in september kan de faculteit der economische wetenschappen van start gaan. 1600 jaar geleden stierf Sint Servaas: 1984 is het jubileumjaar van de stadspatroon, maar ook dat van de PLEM (75 jaar) en van de Koninklijke Sphinx en Thomas Regout (beide 150 jaar). Restaurant Chateau Neercanne wordt na een ingrijpende verbouwing heropend. De nieuwe 'Grammeer' wordt in de Servaaskerk ingewijd. MVV promoveert naar de eredivisie.

In 1985 neemt burgemeester Baeten afscheid; hij wordt in zijn functie opgevolgd door de huidige burgervader mr. Ph. Houben. In dit jaar vliegt Maastrichtenaar Wubbo Ockels (vergezeld van een Maastrichtse vlag) in een spaceshuttle III keer rond de aarde. Gouverneur Kremers opent in maart Huize Maasveld voor geestelijk gehandicapten. De Sint Servaas wordt bij gelegenheid van het bezoek aan de stad op 14 mei door paus Johannes Paulus II verheven tot basilica minor. De originele rode kleur die op de toren van de St Jan wordt aangebracht, is heftig omstreden.

Het interieur van het nieuwe Gouvernement

In 1986 verhuizen de ambtenaren van het gouvernement aan de Bouillonstraat naar het nieuwe –opnieuw Gouvernement ge-

noemde – **provinciehuis** aan de Limburg-
laan 10. Bij de gemeenteraadsverkiezingen
wordt de PvdA de grootste partij. De ENCI
bestaat 60 jaar, terwijl de stadsschouwburg

Bonbonnière zijn tweehonderdjarig bestaan
viert.

Architect Jo Coenen ontwerpt in 1987 het
Masterplan voor het voormalige fabriek-

sterrein van de Céramique. Opnieuw wordt een succesvolle overzichtstentoonstelling van Limburgse kunst 'Trajecta 87' georganiseerd in de Eurohal. In september 1988 kan het MECC zijn poorten openen. Maastricht telt dan ruim 115.000 inwoners.

In 1989 op de ochtend van vrijdag 20 mei figureert de stad en vooral het OLVrouweplein in een televisie ontbijtshow van de Amerikaanse ABC TV. De drugsscene breidt zich verontrustend uit in Maastricht. De Hoge Hotelschool viert haar veertigjarig jubileum terwijl Wijnhuis Thiessen zijn 250 jarig bestaan viert. Tenslotte wordt een jaar later op 12 mei 1990 de langdurige restauratie van de Sint Servaaskerk besloten. Een nieuw Maastrichts bier wordt geïntroduceerd: Wieckse Witte. Tijdens de sloopwerkzaamheden op het voormalig Céramique terrein blijft de karakteristieke Wiebengahal gespaard om opgenomen te worden in het geplande nieuwe Bonnefantenmuseum. Op 16 oktober neemt De Limburger haar nieuwe huisvesting op Randwijk in gebruik. De UM telt dit jaar 6000 studenten. De Noodkist wordt in januari 1991 als vanouds door de Maastrichtse straten gedragen om het Golf-oorlogsgevaar in het middenoosten te bezweren. Het oude ziekenhuis St Anndal verhuist in zijn geheel naar het nieuwe AZM; in de gebouwen vindt de Japanse Teikyo universiteit domicilie. Koningin Beatrix –met handicap vanwege een ski-ongeval– opent het nieuwe ziekenhuis. De top van de Europese leiders wordt voor de tweede keer in Maastricht georganiseerd in 1991 en is een groot succes. De voormalige LTS in Wyck –in vervallen toestand verworpen tot een drugspaleis– wordt verbouwd tot een Mega-bioscoop in 1992. Alleen de bijzonder fraaie façade blijft staan voor de nieuwbouw. Als follow up op de Maastrichtse Eurotop van een jaar tevoren wordt het Verdrag van Maastricht over de economische en monetaire unie van Europa op 7

februari ondertekend in het Gouvernement. Dat veroorzaakt nog heel wat commotie bij de Denen, Fransen en Britten. De stad begint te bouwen aan het ambitieuze Céramique Project. Het nieuwe Theater aan het Vrijthof wordt geopend. De Tour de France doet Maastricht aan op 11 juli.

De Europese top in Maastricht

Vanaf 1993 voert de stad opnieuw haar aloude vlag: een witte vijfpuntige ster op een rood fond. Een grootscheeps georganiseerde homomanifestatie 'Roze Zaterdag' trekt circa 25.000 bezoekers naar Maastricht. Op 22 december treedt de Maas buiten haar oevers: Borgharen 45,90 meter boven NAP. Maastrichtenaar Jan Willem Bertens wordt voor D 66 gekozen in het Europees parlement (1994). André Rieu junior scoort een wereldhit met zijn Second Waltz. In januari 1995 is het opnieuw prijs: hoogwater...de Maas treedt alweer exorbitant snel buiten haar oevers. Dat mobiel bellen een gigantische hype is blijkt: Libertel vestigt haar hoofdkantoor aan de oevers van diezelfde Maas. Het gloednieuwe Bonnefantenmuseum aan de oevers van de Maas, ontworpen door de vooraanstaande Italiaanse

architect Aldo Rossi, opent zijn poorten op 11 maart 1995. In 1996 wordt voor de eerste keer in de herfst Het Parcours georganiseerd: een rode loper door de binnenstad voert de Maastrichtenaars naar de vele evenementen die deze 'Uitmarkt' voor het nieuwe theaterseizoen te bieden heeft. Sep-

tember 1997 Maastrichtenaars zien dat er een merkwaardige naam prijkt op de gevel van de Maastrichtse KNP: SAPP. De papierproducent werd voor 1,5 miljard verkocht aan de South African Pulp and Paper Industry. De regionale televisie zender gaat van start evenals publieke zender Omroep Limburg (8 september). In de herfst van 1998 schrijft de tienduizendste student zich in aan de Universiteit van Maastricht (UM) en de fusie tussen TV8 en Omroep Limburg leidt tot de oprichting van LI radio en TV, die vanuit Maastricht uitzenden. Maastricht is in dit jaar de stad van de wereldkampioenschappen wielrennen en zet daarmee de spurt in naar de Millenniumwisseling.... 1999-2000.

Ralph Moonen, uitvoerend onderhoud: "Reparatieverzoeken komen binnen via het team klantenservice. Daar maken ze met behulp van een planningssysteem meteen een afspraak met de klant. We werken mede daardoor heel efficiënt. Je kunt veel beloven, maar je moet het wel waarmaken."

Bezit en beheer

Woonpunt bezit 10.900 woningen, 830 garages en parkeerplaatsen, 200 winkels en bedrijfsruimten. Verder beheert Woonpunt voor derden 200 woningen, 60 garages en parkeerplaatsen en 5 winkels/bedrijfsruimten. Al deze activiteiten spelen zich af in Maastricht, Gulpen-Wittem, Eijsden, Margraten, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Na de voorgenomen fusie met Beter Wonen per 1 januari 2001 zal een Woonpunt-vestiging in Geleen de activiteiten in de Westelijke Mijnstreek behartigen.

W O N P U N T

Miriam Heuts, woondiensten:

"Iedere klant wil maatwerk. Natuurlijk moeten er standaardprocedures zijn. Maar die mogen niet tegen de klant en zijn wensen inwerken. Mensen willen meer ruimte en kwaliteit. Elke huurder is anders."

Leidenlaan 18 - 20, 6229 EZ Maastricht
Postbus 1112, 6201 BC Maastricht
T (043) 387 38 38 F (043) 387 38 39
info@woonpunt.nl

STICHTING
JAARBOEK
MAASTRICHT

WOONPUNT ●

verkoopprijs f 22,50